

TALOUSARVIO 2021

TALOUSSUUNNITELMA 2022–2023

Khall 23.11.2020
Kvalt 30.11.2020

Sisällysluettelo

1. Kaupunginjohtajan katsaus.....	3
2. Toimintaympäristö.....	5
2.1. Väestö ja ikärakenne	5
2.2. Elinvoima, elinkeinoelämän kehitys ja työssäkäynti.....	6
2.3. Työttömyys ja työllisyyden edistäminen	8
3. Visio ja keskeiset kaupungin kehittämistavoitteet.....	12
3.1. Konsernijohdolle ja kunnan edustajille asetetut tavoitteet.....	16
3.1.1. Konsernin rakenne.....	16
3.1.2. Konsernin tavoitteet.....	17
4. Henkilöstö	20
5. Talousarvion yleisperustelut	21
5.1. Kansantalouden kehitys	21
5.2. Rahoitus	22
5.2.1. Verot.....	22
5.2.2. Valtionosuudet.....	23
5.2.3. Lainat ja korot.....	24
5.3. Kokonaismenot.....	26
6. Riskienhallinta ja sisäinen valvonta.....	28
7. Toimenpideohjelma.....	29
8. Tulos- ja rahoituslaskelma.....	32
9. Talousarvion rakenne	35
9.1. Käyttötalousosa	35
9.2. Investointiosa	36
9.3. Rahoitusosa.....	36
10. Talousarvion sitovuus.....	37
11. Käyttötalous.....	38
11.1. Toimintakate suurtuotteittain	38
11.2. Keskusvaalilautakunta	39
11.3. Tarkastuslautakunta	41
11.4. Kaupunginhallitus	43
11.5. Sosiaali- ja terveyslautakunta	47
11.6. Sivistyslautakunta.....	55
11.7. Ympäristölautakunta.....	63
11.8. Tekninen lautakunta.....	65
12. Investoinnit	69

1. Kaupunginjohtajan katsaus

Ikaalisten kaupungin johtoryhmän jäsenet kokoontuivat 13. maaliskuuta 2020 tekniselle virastolle ylimääräiseen kokoukseen. Maailmanlaajuinen koronaviruspandemia (covid-19) oli saavuttanut Suomen, ja sen torjumiseksi johtoryhmä antoi ensimmäiset ohjeistukset. Tuosta tilanteesta lähti liikkeelle Ikaalisten osalta merkillinen vuosi – koronavirusvuosi, joka vaikutti niin talouteen kuin myös toimintaan erittäin voimakkaalla tavalla. Koronavirus pakotti oppilaat etäkouluun, vanhukset koteihinsa, toimistotyöntekijät etätöihin jne. Lähes kaikki arkiset toiminnat muuttuivat koronaviruksen seurauksena. Toisaalta se pakotti myös nopeisiin muutoksiin. Vuosikautia suunniteltu digiloikka täytyi monelta osin ottaa yhdessä hetkessä.

Maaliskuusta lähtien Ikaalisten kaupungin toimintaan vaikuttanut koronavirus on meillä yhä läsnä ja yhtenä vaikuttavana tekijänä vuoden 2021 talousarviota laadittaessa. Muuten talousarvion laatiminen on sujunut entisen kaavan mukaan. Kaupunginhallitus asetti 14.9.2020 (Khall. 14.9.2020, 104 §) raamin ja ohjeisti sekä talousarvion että suunnitelmakauden laadintaa.

Hallituksen antaman ohjeistuksen mukaan tavoitteena on ollut laatia tulokseltaan positiivinen talousarvioesitys vuodelle 2021 siten, että se täyttää kuntalain talouden tasapainottamista koskevat määräykset. Kaupungin taseessa on 3,6 milj. euroa alijäämää. Tämän alijäämän kattaminen tulee olemaan taloussuunnitelmakauden 2021-2023 keskeisin haaste. Vuoden 2021 osalle hallitus on asettanut tavoitteeksi alijäämän kattamisen 0,8 milj. euron osalta.

Tällä hetkellä näyttää siltä, että Ikaalisten kaupunki pääsee positiiviseen tulokseen ja saavuttaa kumulatiivisen alijäämän kattamisessa vuodelle 2020 asetetun tavoitteeseensa. Alijäämän kattamissuunnitelman toteuttaminen vaatii kuitenkin edelleen sitä, että pysytään kesäkuussa 2020 valtuuston hyväksymässä talouden tasapainottamissuunnitelmassa (Kvalt. 25.5.2020, 27 §).

Hallituksen asettama tavoite huomioiden talousarvio vuodelle 2021 on vähän yli 0,8 milj. € ylijäämäinen. Talousarvion 2021 toimintakate on -42,08 milj. €. Se on noin 0,25 milj. € pienempi kuin vuoden 2019 tilinpäätöksessä. Valtionosuudet ovat 19,18 milj. €. Niiden arvioidaan kasvavan tilinpäätöksestä 2019 peräti noin 1,51 milj. € eli 8,5 %. Noin suuri valtionosuuksien kasvaminen johtuu pääosin koronaviruksen johdosta saatavista korotuksista.

Investointeihin Ikaalinen satsaa 5,310 milj. euroa (netto) vuonna 2021. Investoinneista suurin on liikuntahalli. Sen rakentaminen aloitetaan keväällä 2021. Lainamäärän odotetaan kasvavan talousarviovuonna 2021 n. 1,4 milj. eurolla.

Työttömien määrä nousi merkittävästi vuoden 2020 aikana. Syyskuussa 2019 Ikaalisissa oli 208 työttöntä ja syyskuussa 2020 työttömien määrä oli 349. Määrä oli lisääntynyt 68% vuoden aikana. Merkittävin syy työttömien määrän nousulle oli covid-19 pandemia. Keväällä 2020 alkavaksi suunniteltu työllisyyden edistämisen kuntakokeilu siirtyi vuoden 2021 alkuun.

Tasapainoinen talous ja toiminnan kehittäminen ovat kaupungin strategian peruskiviä. Kun taloutta tasapainotetaan, toimintaa kehitetään ja palveluita digitalisoidaan, vaaditaan esimiestyöltä erittäin paljon. Esimiehet ovat muutostilanteissa paljonvartioina. Heidän osaamisensa kehittäminen on tärkeää. Ikaalinen on päättänyt ottaa tässä asiassa ison askeleen ja aloittaa kaikille esimiehille suunnatun muutosjohtajakoulutuksen oppisopimuskoulutuksena. Koulutus alkaa joulukuussa 2020 mutta se painottuu vuodelle 2021.

Ikaalisten kaupungilla on ollut koronasta huolimatta onnistunut vuosi. Meillä on hyvät valtuutetut, jotka ovat tehneet kaupungin edun mukaisia vastuuntuntoisia päätöksiä, kuten esimerkiksi talousarvion tasapainottamissuunnitelmasta päättäminen. Kaupungilla on myös hyvä ja ammattitaitoinen henkilökunta. Kuluvan vuoden tämänhetkisestä hyvästä tuloksesta on paljon kiittäminen koronatu- kien lisäksi kaupungin henkilökuntaa. Henkilökunta on tehnyt hienosti omalta osaltaan uhrauksia ja toimenpiteitä, joita kaupunki tarvitsee talouden tasapainoon saattamiseen. Vuoteen 2021 on hyvä lähteä tällä porukalla. Tiedän, että Ikaalisten kaupungin henkilökunta haluaa kehittää omaa työtään jatkossakin. Minä haluan omalta osaltani kaupunginjohtajana painottaa sitä, että innostunut ja positiivinen ilmapiiri kaupungin eri toimipisteissä tuo myös menestystä.

15.11.2020

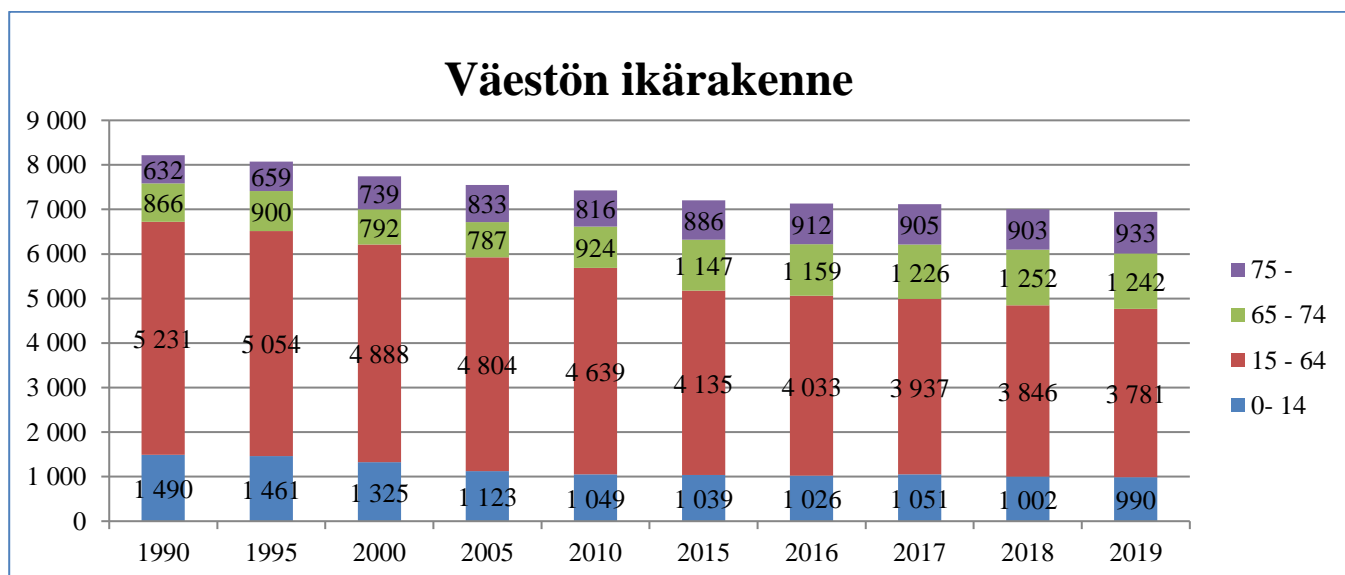
Kari Tolonen
kaupunginjohtaja

2. Toimintaympäristö

2.1. Väestö ja ikärakenne

Väestömäärän kehitys ikäryhmittäin on kuvattu taulukossa 1 toteutuneen mukaan vuosilta 1990-2019. Vuosille 2019-2022 on tilastokeskuksen ennusteisiin peilaten arvioitu väestömäärän laskua. Valtakunnallisesti eläkeläisten osuus väestöstä kasvaa voimakkaasti samaan aikaan, kun työikäinen väestö vähenee. Myös lasten ja nuorten osuus väestöstä vähenee syntyvyyden laskun myötä. Tämä muutos on selkeästi nähtävillä myös Ikaalisten väestössä.

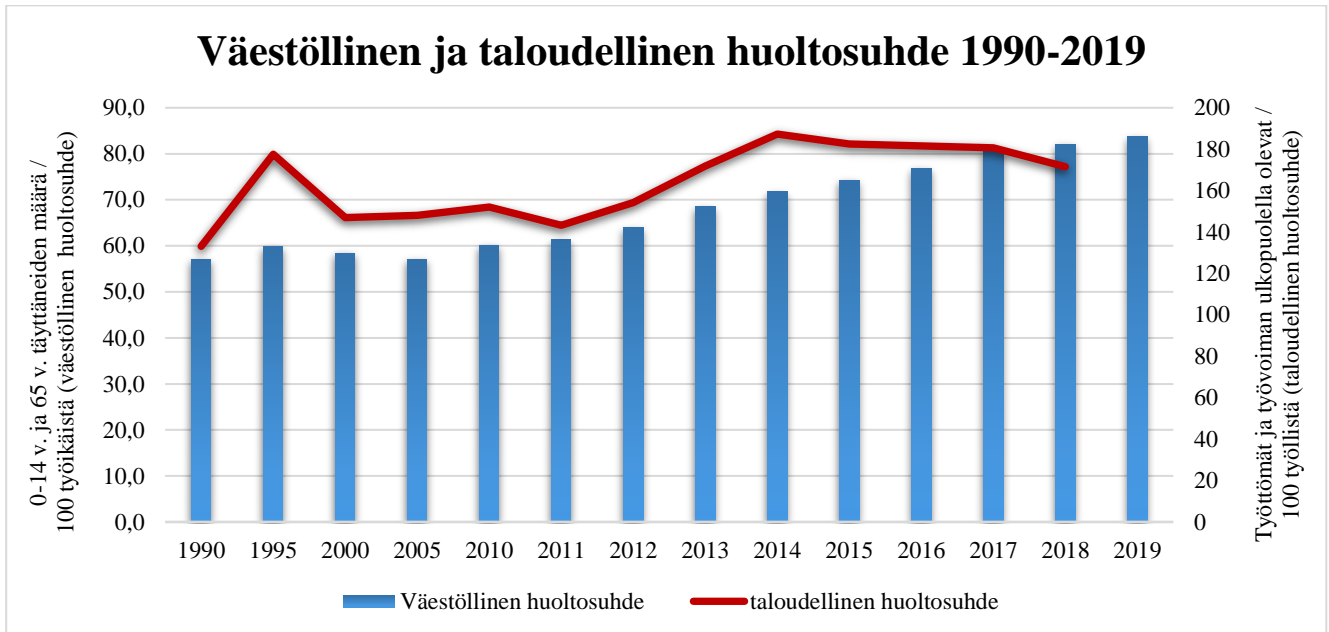
Vuosi	1990	1995	2000	2005	2010	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Yhteensä	8 219	8 074	7 744	7 547	7 428	7 207	7 130	7 119	7 003	6 946	6 950	6 825	6 800	6 750

Taulukko 1: Väestön ikärakenne vuosina 1990-2019

Väestön rakennetta käsittelevä taulukko 2 kuvaa väestöllisen ja taloudellisen huoltosuhteen muutosta. Ikärakenteen muutoksia kuvaa väestöllinen huoltosuhde (kaaviossa pylväs), joka on noussut voimakkaasti koko 2010-luvun ajan. Väestöllinen huoltosuhde on alle 15-vuotiaiden ja 65-vuotta täyttäneiden yhteismäärä 100 työkäistä (15–64 v.) kohden. Huoltosuhteen kasvu on seurausta yli 65-vuotiaiden osuuden lisääntymisestä ja alle 15-vuotiaiden väestön osuuden laskuna suhteessa työkäisiin. Tämän hetken tietojen mukaan väestöllisen huoltosuhteen odotetaan lievästi jatkavan kasvuaan.

Taloudellinen huoltosuhde kuvaa työttömien ja työvoiman ulkopuolella olevien suhdetta 100 työllistä kohden. Vuosien 2012–2014 jälkeen taloudellinen huoltosuhde kääntyi uudelleen laskuun työttömien määrän vähentyessä. Huoltosuhde on jatkanut laskuaan aina vuoteen 2018 asti. Vuoden 2019 tietoja ei ole vielä saatavilla. Taloudelliseen huoltosuhteeseen kuitenkin on vuonna 2020 vaikuttanut negatiivisesti koronaviruspandemia, mikä valtakunnallisestikin kasvatti työttömyyttä.

Vuosi	1990	1995	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Väestöllinen huoltosuhde	57,1	59,8	58,4	57,1	60,1	61,3	63,9	68,5	71,8	74,3	76,8	80,8	82,1	83,7
taloudellinen huoltosuhde	133,1	177,6	146,9	148,1	152,1	143,2	154,3	171,9	187,3	182,6	181,6	180,6	171,6	

Taulukko 2: Väestöllisen ja taloudellisen huoltosuhteen kehitys vuosina 1990-2019

2.2. Elinvoima, elinkeinoelämän kehitys ja työssäkäynti

Ikaalisten elinvoiman kehittämistä on haastanut koronavirus, joka on vaikuttanut mm. matkailu- ja ravitsemusalaan. Yksi Ikaalisten brändeistä, Ikaalisten Kylpylä, koki kovia koronaviruksen aiheuttaman sulun takia. Myös Scandicin tekemä päätös, lopettaa heidän toimintansa kylpylässä marraskuun loppuun 2020 mennessä, oli kova isku kaupungille. Kylpylän tulevaisuus on edelleen epäselvä talousarviosta 2021 päätettäessä. Toinen merkittävä matkailualan toimija Ikaalisten Matkatoimisto on kärsinyt myös erittäin kovasti kuluvana vuotena koronaviruksen vaikutuksesta matkojen järjestämiseen.

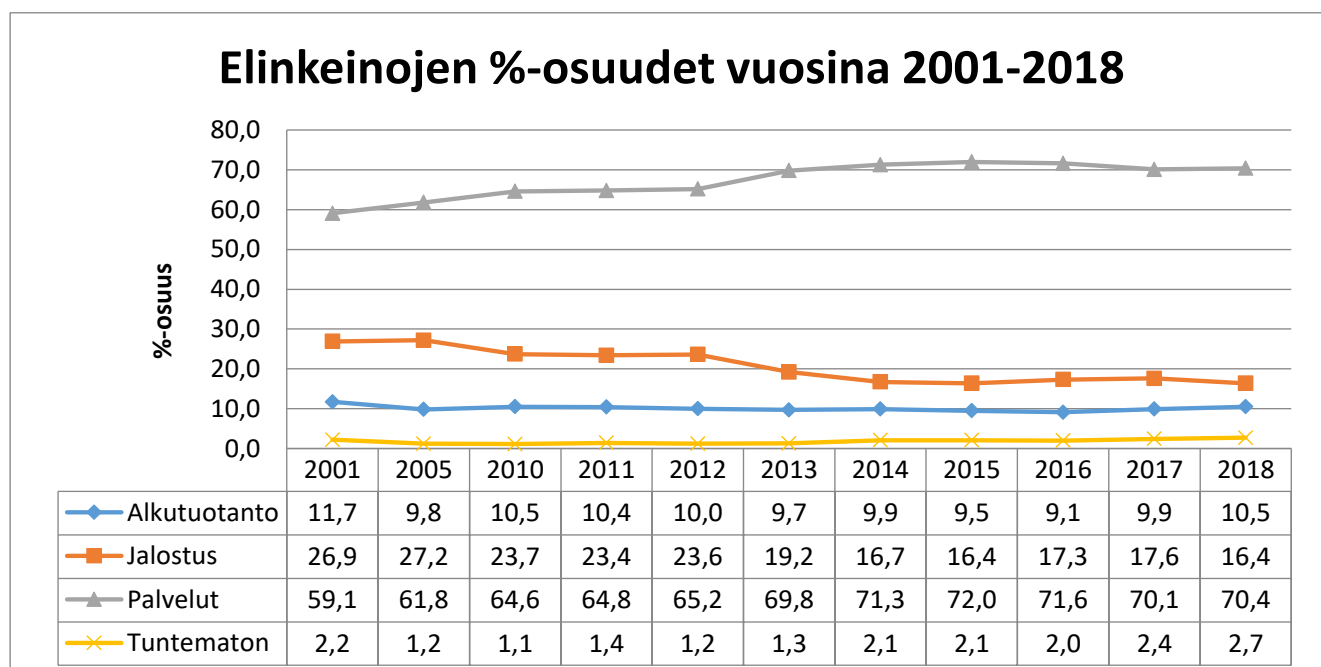
Matkailu- ja ravitsemusalan yritysten lisäksi koronavirus on vaikuttanut negatiivisesti lähes kaikkiin yrityksiin. Pandemian aiheuttama epävarmuus on siirtänyt investointeja ja siirtänyt huomion selviytymiseen.

Yleisesti ottaen Ikaalisten elinkeinorakenteessa on alkutuotannon sekä palveluiden osuus kasvanut työpaikkojen kokonaisuudessa. Jalostuksen osuus on hieman pienentynyt ja aiheuttaa haasteita tulevaisuudessa. Viimeisimmät käytettävissä olevat tilastot ovat vuodelta 2018, mutta arviot muutoksista elinkeinorakenteessa ovat valtakunnallisesti samansuuntaisia. Yrityksien perustanta on koronaviruksesta huolimatta ollut voimakkaampaa kuin vuonna 2019 samana ajanjaksona.

Suunnittelukauden tavoitteena on erityisesti jalostuksen toimialalla toimivien yritysten kasvun mahdollistaminen ja kasvun tukeminen sekä loppusuoralla olevien toisen asteen opiskelijoiden yrittäjyysmahdollisuuksien luominen, edesauttaminen sekä sijoittumisen tukeminen Ikaalisiin.

Aluekehityksen kannalta valtatie 3:n kunnostaminen on erityisen tärkeää. Kesällä 2019 tehdyn päätöksen mukaan Hämeenkyrön ohitustiehanke (Hämeenkyrön väylä) sai rahoituksen, ja sen rakentaminen aloitettiin vuonna 2020. Työpaikkaomavaraisuuden turvaaminen ja kasvu ovat työllisyyden kasvun kanssa elinvoiman perusta. Hämeenkyrön väylä lisää pendelöintiä, mutta luo silti pidemmällä aikavälillä uusia mahdollisuuksia asukasmäärän ja työpaikkojen määrän kasvulle. Suunnittelukauden tavoitteena on työpaikkojen määrän kasvu. Toimintaa ohjaa uusi kuntastrategia ja elinkeinopoliittinen ohjelma. Työllisyys ja työpaikkakehitys on positiivisen kierteen laukaisevia tekijöitä, joiden numeraalisia mittareita ovat 1) työllisyysaste, 2) työttömyysaste, 3) työpaikkakehitys ja 4) työpaikkaomavaraisuusaste.

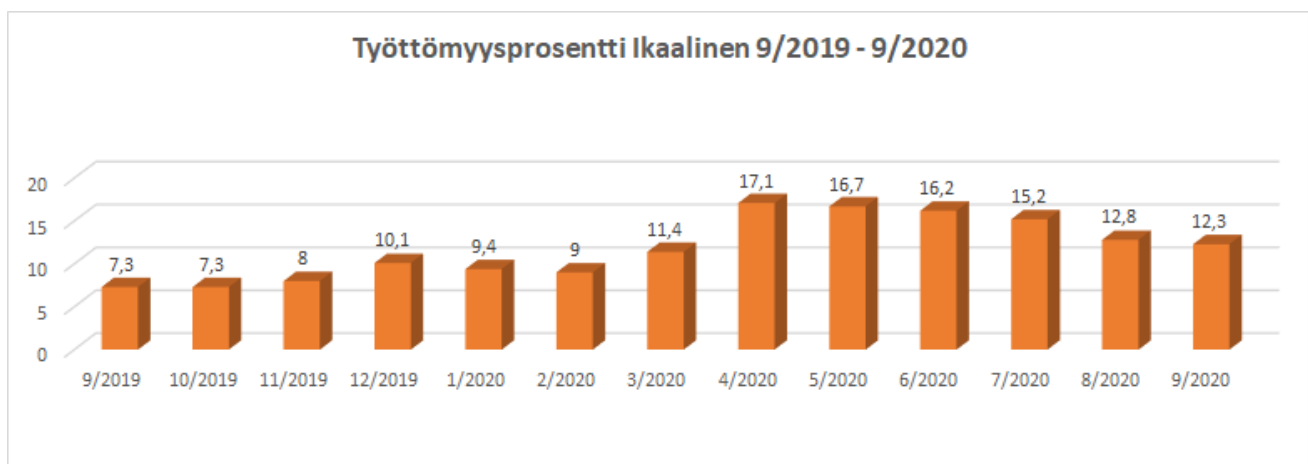
Ikaalisten elinkeinorakennetta kuvaavassa taulukossa 3 näkyy selkeästi elinkeinojakaumassa tapahtunut rakennemuutos teollisten työpaikkojen vähennyttyä voimakkaasti. Jalostuksen työpaikkojen osuus kasvoi ensimmäistä kertaa 10 vuoteen vuonna 2016. Pieni kasvu jatkui vuonna 2017, mutta prosentuaalinen osuus painui vuonna 2018 takaisin vuoden 2015 tasolle. Alkutuotannon %-osuus kasvoi ensimmäisen kerran viimeiseen 10 vuoteen verrattuna vuonna 2017 ja jatkoi kasvuaan vuonna 2018. Myös palveluiden %-osuus muutaman vuoden laskun jälkeen lähti pieneen kasvuun vuonna 2018.

Taulukko 3: Elinkeinojen prosentuaaliset osuudet vuosina 2001–2018

2.3. Työttömyys ja työllisyyden edistäminen

Vuosien 2011-2015 aikana työttömien määrä kaksinkertaistui. Vuodesta 2016 alkaen tilanne on kohentunut merkittävästi, joillain mittareilla jopa odotettua paremmin. Työttömien työnhakijoiden määrä on laskenut 2016-2019 merkittävästi. Työllistymisen kannalta haasteellisimmassa asemassa oleviin positiivinen muutos ei vaikuttanut samalla tavalla positiivisesti ja synkimmät vuodet näkyvät edelleen rakennetyöttömyydessä sekä työttömyyden pitkittymisen aiheuttamina haasteina. Kevään 2020 covid-19 pandemia on merkittävästi haitannut työllisyyden edistämistä ja työttömyysaste nousi huhtikuussa 17,1 prosenttiin. Kevään romahduksen jälkeen Ikaalisissa työttömien määrä on kääntynyt laskuun heinä- elokuusta 2020 alkaen. Syyskuussa 2020 työttömyysaste oli 12,3%. Alla olevassa taulukossa 5 on kuvattu Ikaalisten kaupungin työttömyysprosentti aikavälillä syyskuu 2019-syyskuu 2020.

Taulukko 5: Ikaalisten työttömyysprosentti kuukausitasolla syyskuu 2019- syyskuu 2020

Sote-puolelta talousarvion teon yhteydessä tulleen esityksen mukaan valtuusto päätti siirtää työllisyyspalvelut sote-lautakunnan alaisuuteen vuoden 2020 alusta lähtien. Muutoksella haetaan työllisyyspalveluiden tehostamista ja sitä kautta säästöjä mm. sote-palveluihin.

Covid-19 pandemiaan liittyen myös työllisyyden kuntakokeilu siirtyi keväältä 2020. Pääministeri Marinin hallitusohjelmaan liittyen kokeilu käynnistyy 1.1.2021. Työllisyyden kuntakokeiluissa jatketaan ja laajennetaan vuoden 2018 lopussa päättyneiden alueellisten työllisyyskokeilujen toimintamallia. Ikaalinen päätti osallistua tähän työllisyyden kuntakokeiluun yhdessä muiden Pirkanmaan kuntien kanssa.

Työllisyyden kuntakokeilujen tavoitteena on nykyistä tehokkaammin edistää työttömien työnhakijoiden työllistymistä ja koulutukseen ohjautumista ja tuoda uusia ratkaisuja osaavan työvoiman saataavuuteen. Kokeilujen tarkoituksena on parantaa erityisesti pidempään työttömänä olleiden ja heikossa työmarkkina-asemassa olevien pääsyä työmarkkinoille. Kokeiluissa kehitetään työnhakijoille tarjottavia työllistymistä tukevia palveluja ja palvelumalleja, joiden avulla voidaan nykyistä paremmin

tunnistaa ja ratkaista asiakkaiden yksilölliset palvelutarpeet, työllistymisen esteet sekä osaamisen kehittämistarpeet.

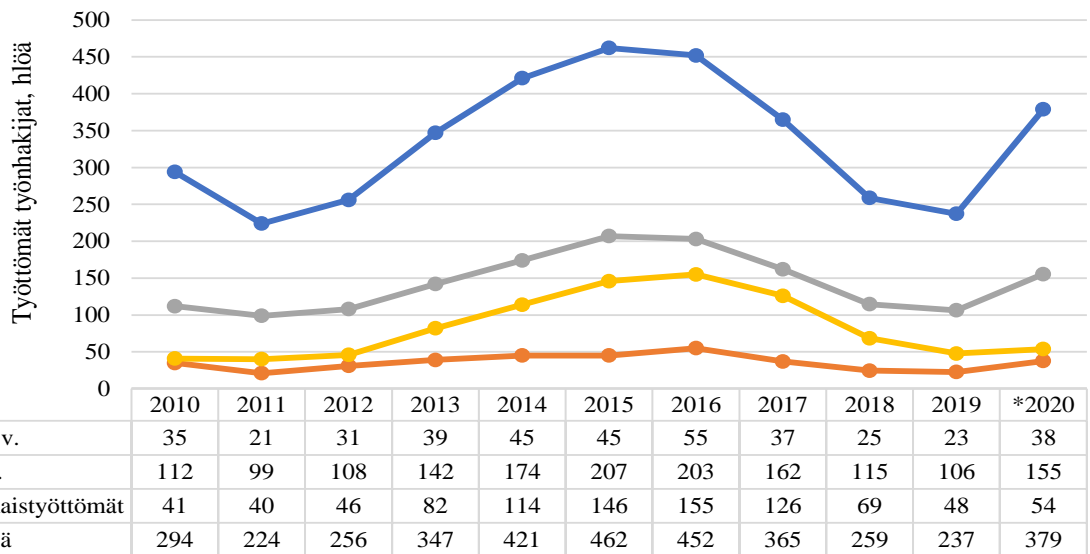
Kokeiluihin ohjataan kokeilualueilla ne työttömät ja työvoimapalveluissa olevat työnhakijat, jotka eivät ole oikeutettuja ansiopäivärahaan. Lisäksi kohderyhmään kuuluvat kaikki alle 30-vuotiaat työnhakijat ja kaikki maahanmuuttajat, jotka ovat joko työttömänä tai työvoimapalveluissa hanke-alueiden TE-toimistoissa. Kokeilukunta vastaa näiden asiakasryhmien julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden (TE-palveluiden) tarjoamisesta. Ohjaaminen kunnan asiakkaaksi tarkoittaa sitä, että TE-toimisto ilmoittaa työnhakijalle, että jatkossa hänen kotikuntansa vastaa TE-palveluiden tarjoamisesta hänelle.

Kokeiluja seurataan jatkuvan tilastoseurannan ja erillisen tutkimusperusteisen vaikuttavuusarvioinnin avulla. Työ- ja elinkeinoministeriö valmistelee yhteistyössä kuntien ja muiden sidosryhmien kanssa kokeilujen valtakunnalliset seurantamittarit ja kokeilualueille tuotetaan seurantatietoa kokeilun edistymisestä kuukausittain. Kokeiluille laaditaan yhteinen arviointisuunnitelma.

Ikaalisista on 10 vuoden aikana kadonnut suuri määrä erityisesti teollisia työpaikkoja. Vaikka työpaikat ovat vähentyneet kaikilla toimialoilla, uudet työpaikat ovat syntyneet pääasiassa palvelualoille ja tämä rakennemuutos on aiheuttanut pitkäaikais- ja rakennetyöttömiksi luettavien määrän kasvun. Vaikka kasvu taittui 2017, on rakennetyöttömien osuus edelleen työttömistä työnhakijoista 60% vuonna 2018.

Covid-19 pandemiasta johtuen rakennetyöttömien määrä nousi vuodessa yli 50%. Syyskuussa 2020 rakennetyöttömiä oli n. 48% (170 henkilöä) työttömistä. Pitkäaikaistyöttömien määrä kasvoi 40% samassa ajassa, osuuden ollessa syyskuussa 18% työttömistä. Vuosina 2016-17 osuus oli 34%. Nuorten alle 25-vuotiaiden työttömien työnhakijoiden määrä oli vuonna 2016 kuukausittain keskimäärin 55 henkilöä, vuonna 2017 keskimäärin 37 henkilöä. Hyvä kehitys jatkui edelleen vuodelle 2018, jolloin tammi-syyskuussa työttömänä oli keskimäärin 26 henkilöä. Vuonna 2019 nuorten työttömien työnhakijoiden määrä on laskenut, mutta kääntyi nousuun pandemian myötä keväällä 2020. Syyskuussa 2020 alle 25-vuotiaiden työttömien osuus kaikista työttömistä työnhakijoista oli 8%. Nuorten työttömien määrä nousi vuodessa 40%, 20:stä 28:aan henkilöön. Taulukossa 6 on kuvattu työttömien määrän kehitystä Ikaalisissa vuosina 2010-2020.

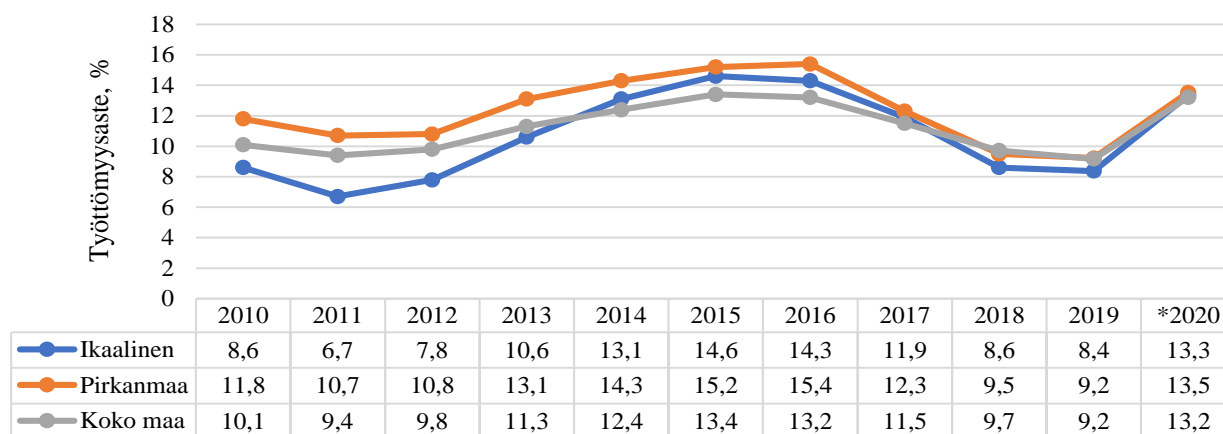
Työttömien määrä keskimäärin vuosina 2010-2020 Ikaalinen

Taulukko 6: Työttömien määrä Ikaalisissa keskimäärin vuosina 2010-2020. *Vuodesta 2020 keskimääräinen toteuma ajalta tammi-syyskuu 2020

Työvoiman määrä on Ikaalisissa laskenut. Työvoiman määrän laskuun vaikuttavina tekijöinä on eläkeläisten osuuden kasvu sekä muuttoliike. 15-64- vuotiaiden osuus väestöstä on laskenut selvästi vuodesta 2008 alkaen. Vuonna 2019 ikäryhmän koko oli 54,4% väestöstä (63,5% vuonna 2008). Muuttotappio on kuitenkin ollut suurinta 20-24 -vuotiaiden ryhmässä, jossa muuttamisen kynnyks on matalampi myös työn perässä, mutta ko. ikäryhmä on enimmäkseen työvoiman ulkopuolella olevia opiskelijoita. Työvoiman määrä ei kasva työllisten määrän tavoin työllisyyden kohentuessa. Työvoiman määrän kasvuun tarvitaan uusia työikäisiä asukkaita, mahdollisuuksia opiskelunsa päättävälle asettua paikkakunnalle sekä uusia työpaikkoja. Työvoiman vaikutukset kaupungin talouteen ovat merkittävät ja siihen pyritään vaikuttamaan uuden kuntastrategian ja elinkeinopoliittisen ohjelman toimenpitein.

Työttömyysaste keskimäärin vuosina 2010-2020

Taulukko 7: Työttömyysaste keskimäärin vuosina 2010-2020. *Vuodesta 2020 keskimääräinen toteuma ajalta tammi-syyskuu 2020

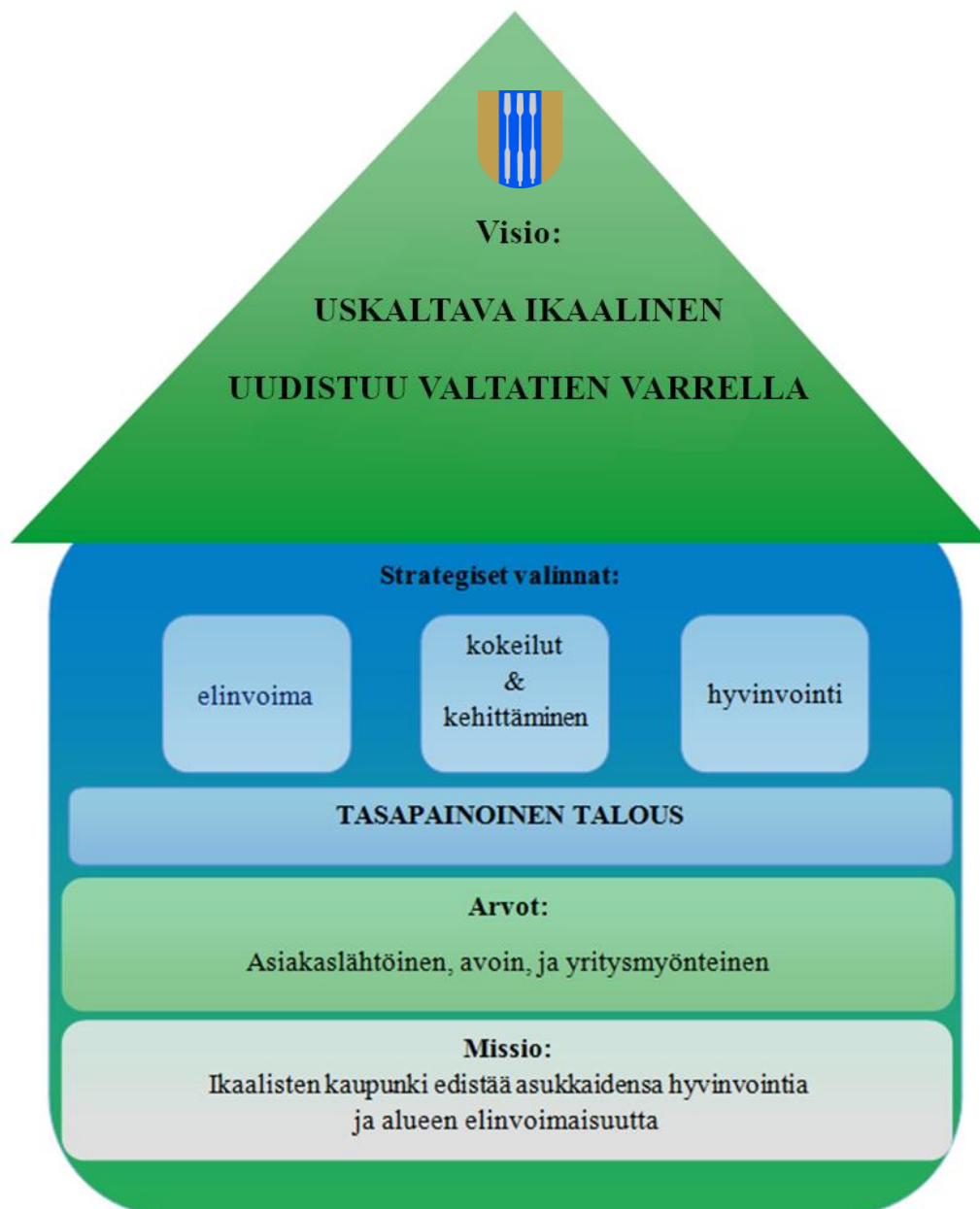
Vuodelle 2020 tavoite oli työttömyysasteen pysyvä asettuminen alle valtakunnan keskiarvon. Covid-19 pandemian myötä tavoite karkasi ja työttömyysaste on edelleen selvästi yli valtakunnan keskiarvon. Työllisyyskokeilun keskeinen tavoite koko Pirkanmaalla on alentaa työttömyysaste pysyvästi alle valtakunnan keskiarvon. Tämä on selkeä tavoite Ikaalisissa edelleen vuodelle 2021.

Työttömyysasteen lisäksi tulee seurata myös laajaa työttömyyttä, johon lasketaan työttömät työnhakijat sekä työllistymistä edistävissä palveluissa olevat henkilöt. Työttömyysastetta voidaan alentaa aktivoimalla työttömiä työnhakijoita palveluihin, mutta aktivoinnin tavoitteena pitää olla sen vaikuttavuus niin yksilön kuin yhteisönkin kannalta. Aktivoinnin tulee johtaa opiskeluun tai työllistymiseen avoimille työmarkkinoille – silloin kuin se vain on mahdollista. Tämä on ainoa tapa alentaa laajaa työttömyyttä.

Työllisyydenhoidon tavoitteina ovat ensisijaisesti kaupungin velvoitteiden täyttäminen nuorten ja pitkäaikaistyöttömyyden osalta. Nuorten tilannetta tarkastellaan nuorisotakuun toteutumisen kautta. Toiminnan kehittämisessä paino on ennakoivassa toiminnassa etsivässä nuorisotyössä ja matalan kynnyksen palveluissa. Pitkäaikais- ja erityisesti rakennetyöttömyyden tuomiin haasteisiin vastataan parantamalla asiakkaiden moniammatillista palveluohjausta ja kehitetään uusia toimintamuotoja tai palveluja osana kuntouttavaa toimintaa ja tarvittaessa sen sijaan.

Tukityöllistämässä on huomioitava toimenpiteen vaikuttavuus yksilön kannalta, samoin kuin vaikuttavuus suhteessa tukityöllistämisen kustannuksiin. Toimenpiteiden ja palveluja tuottavien toimijoiden vaikuttavuutta tarkastellaan tilastollisesti rakenne- ja pitkäaikaistyöttömien määrän sekä työmarkkinatuen kuntaosuuden kehitystä seuraamalla, mutta myös toimenpidejaksojen keston ja jakson päättymisen jälkeisen toiminnan kannalta.

3. Visio ja keskeiset kaupungin kehittämistavoitteet

Ikaalisten visio

Visiomme on, että tämän valtuustokauden aikana uskaltava Ikaalinen uudistuu valtatievarrella.

Ikaalisten missio

Ikaalisten kaupunki on olemassa edistääkseen alueen elinvoimaa ja hyvinvointia. Kaikki suunnitelmamme, päätöksemme ja arkipäivän toimintamme tähtää siihen, että Ikaalinen on elinvoimainen ja hyvinvoiva kotikunta.

Ikaalisten arvot

Missiomme kannalta olennaisia arvojamme ovat:

- Asiakslähtöisyys
- Avoimuus
- Yritysmuotoisuus

Asiakslähtöisyys tarkoittaa meille sitä, että tuotamme palveluja osallistamalla niiden käyttäjiä. Teemme työtä paitsi palvelujen tuottamiseksi, myös sen selvittämiseksi mitä kuntalaiset haluavat. Teemme asioita oikein, mutta ennen kaikkea oikeita asioita.

Avoimuus on olennainen osa kehittämistä. Toiminta kehittyy palautteen kautta ja sitä osaavat antaa vain sellaiset kuntalaiset, jotka tietävät mitä tehdään ja miksi. Avoimuus tuo mukanaan myös tietoisuuden resurssien rajallisuudesta ja kyvyn asettaa kritiikki oikeisiin mittasuhteisiinsa.

Yritysmuotoisuus on yksi elinvoiman reunaehdoista. Aineellisen merkityksensä lisäksi yrittäjyys on hyve myös elämänasenteena. Kysyntää vastaavia tuotteita tuottava yrittäjä palvelee muiden tarpeita. Hän ansaitsee yritystulojensa lisäksi myös kanssaeläjiensä arvostuksen työstään yhteisen hyvän eteen.

Strategiset valinnat

Tasapainoinen talous on perusedellytys niin elinvoiman kuin hyvinvoinninkin kehittymiselle. Strategia päivitetään haastavassa taloustilanteessa. Talous on saatava tasapainoon seuraavien neljän vuoden aikana. Talouden tasapainottamisohjelma on keskeinen osa tätä tavoitetta.

Elinvoima on muutakin kuin elinkeinotoimintaa. Elinvoimaa syntyy kaikesta mielekkästä tekemisestä. Ikaalisissa huolehditaan ikäihmisistä, kasvatetaan ja opetetaan lapsia ja nuoria sekä valmistetaan tuotteita ja palveluita myytäväksi.

Ikaalisissa asutaan kauniissa ympäristössä viettäen turvallista ja terveellistä elämää. Ikaalinen tarjoaa hyvät mahdollisuudet vapaa-ajan viettoon kulttuurin ja liikunnan parissa. Ikaalisissa tehdään myös yhteisöstä kumpuavaa vapaaehtoistyötä.

Ikaalisten kaupunki sijaitsee voimakkaasti kehittyvän Tampereen kasvuvyöhykkeellä, valtakunnallisen kasvukäytävän Helsinki-Tampere - Vaasa 3 -tien varrella.

Hämeenkyrön ohitustie ja parantuva saavutettavuus mahdollistavat palveluiden ja yritystonttien kasvun. Luonnostaan kaunis kylpylä- ja kulttuurikaupunki luo turvallisen kasvu- ja elinympäristön asukkailleen. Kehittyneet sivistys- ja sotepalvelut antavat hyvän lähtökohdan niin lapsiperheiden kuin seniorikansalaistenkin tulomuutolle. Vahvasta yhteisöllisyydestä ja yrittäjäperinteestä on hyvä ponnistaa. Toivotamme myös muualta tulevat yritykset ja ihmiset tervetulleiksi vahvistamaan elinvoimaamme!

Hyvinvoinnin tuottajana Ikaalinen on menestynyt jo aiemminkin. Tämä on meidän olemassa oleva vahvuutemme, jonka aiomme pitää. Osaamme tuottaa hyviä palveluita eri ikäisille kuntalaisille. Ikaalisissa on hyvätasoinen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä opetuspalveluiden keskittymä, jolla on hyvät kehittämismahdollisuudet jatkossakin. Viihtyisää ympäristöä kehitämme asukaslähtöisellä suunnittelulla. Kuuntelemme tarkkaan asiakkaidemme ja asukkaidemme tarpeita kehittämisen tukena.

Kehittäminen on välttämätöntä, koska toimintaympäristö muuttuu nopeasti ja myös Ikaalisten kaupunki muuttuu sen mukana. Kaavailtu Sote- ja maakuntauudistus kaatui keväällä 2019. Näin ollen tämän valtuustokauden aikana sosiaali- ja terveystaloudellisia ei siirretä maakunnalle, vaan niitä kehitetään yhdessä Pirkanmaan kuntien ja muiden toimijoiden kanssa.

Toimimme rohkeasti ja ketterästi erilaisten innovaatioiden ja kokeilujen kautta ja näemme mahdollisissa ongelmassakin mahdollisuuden kehittyä entistä paremmiksi osaajiksi. Uusi strategiamme tulee näkymään myös näiden kokeilujen ja kehittämisen kautta.

Sidosryhmäyhteistyön merkitys tulee jatkossa kasvamaan ja yhteistyökumppaneidemme merkitys lisääntymään. Yhteyksien ylläpitoon ja kehittämiseen, sekä yhteisten intressien hakemiseen eri kumppaneiden kanssa panostetaan nykyistä enemmän.

Tasapainoinen talous luo pohjan niin elinvoimalle, hyvinvoinnille kuin kehittämisellekin. Se vaatii oman toiminnan jatkuvaa uudelleenarviointia ja kykyä muutokseen.

Tulevaisuuden palvelu- ja henkilöstörakenteiden muutokset tehdään yhdessä henkilöstön kanssa. Johtamisessa tarvitaan ratkaisukeskeistä, avointa ja tuloksellista otetta oikeudenmukaisuutta ja tasa-arvoa loukkaamatta. Henkilöstön hyvinvointia tuetaan osallistamalla työntekijät muutoksen suunnitteluun ja toimeenpanoon.

STRATEGIAN TIIVISTELMÄ JA TOIMEENPANO

Ikaalisten kaupunki perustaa toimintansa tasapainoiseen talouteen ja tavoittelee elinvoiman ja hyvinvoinnin kasvua. Strategia päivitettiin tilanteessa, jossa sote- ja maakuntauudistus on kaatunut ja uusi sote-uudistus pyritään saamaan valmiiksi vuoteen 2023 mennessä. Strategia on valmisteltu yhteistyössä henkilöstöjärjestöjen ja yrittäjien kanssa ja se myös jalkautetaan yhdessä.

Strategiaan liittyvä toimenpideohjelma sisällytetään osaksi taloussuunnittelua ja sen toteumaa seurataan talouskatsausten, osavuosisikatsauksien ja tilinpäätösten yhteydessä. Strategia aikajänne päivityksen jälkeen sisältää vuodet 2020-2021.

Käytännön toteutus työyksiköissä

Päivitetty strategia jalkautetaan kaupunginjohtaja ja suurtuotteiden vastuuhenkilöiden johdolla.

Kaupunginjohtajan avaintavoitteet

1. Kaupungin päivitetyn strategian jalkauttaminen
2. Kuntatalouden tasapaino ja alijäämän kattaminen suunnitelman mukaisesti
3. Kaupungin positiivisen näkyvyyden ja vetovoiman kasvattaminen
4. Kuntayhteistyön edistäminen (esim. hankkeet)

Hallintokuntien yhteiset tavoitteet

Suurtuotteiden viranhaltijoiden tulee ottaa talousarvion käyttösuunnitelmissa huomioon kaupungin päivitetty strategia vuonna 2021.

3.1. *Konsernijohdolle ja kunnan edustajille asetetut tavoitteet*

3.1.1. **Konsernin rakenne**

Ikaalisten kaupunkikonserniin kuuluvat seuraavat kuntayhtymät, tytäryhtiöt ja osakkuusyhteisöt:

Tytäryhtiöt (20):	Omistusosuus
Asunto Oy Huopionrinne	71,61 %
Asunto Oy Ikaalisten Niilonpiha	55,00 %
Asunto Oy Ikaalisten Päiväniitty	76,80 %
Asunto Oy Kovelahdenrivi	67,72 %
Ikaalisten Vesi Oy	88,50 %
Kehittämisyhtiö Ikaalisten Kylpyläkaupunki Oy	92,45 %
Kiinteistö Oy Hakupiste	66,67 %
Kiinteistö Oy Hakutoriini	100,00 %
Kiinteistö Oy Ikaalisten Opiskelija-asunnot	100,00 %
Kiinteistö Oy Ikaalisten Peltokulma	100,00 %
Kiinteistö Oy Ikaalisten Säästöahde	81,41 %
Kiinteistö Oy Ikaalisten Vuokra-asunnot	100,00 %
Kiinteistö Oy Kilvakkalan Puusepänkiinteistöt	100,00 %
Kiinteistö Oy Pikku-Silkki	100,00 %
Kiinteistö Oy Puolikivi	100,00 %
Kiinteistö Oy Rahkolankuja 16	55,00 %
Kiinteistö Oy Rahkolankuja 20	54,55 %
Kiinteistö Oy Silkkirivi	66,67 %
Kiinteistö Oy Tevaniemen Palvelutalo	100,00 %
Ikaalisten Kylpylän Monitoimihalli Oy	100,00 %

Kaupungin tytäryhteisöillä tarkoitetaan niitä osakeyhtiöitä, osuuskuntia, asunto-osakeyhtiöitä, kiinteistöosakeyhtiöitä, asunto-osuuskuntia, avoimia yhtiöitä, kommandiittiyhtiöitä, kuntayhtymiä, yhdistyksiä ja säätiöitä, joissa kaupungilla on tosiasiallinen määräamisvalta. Kaupungilla on tosiasiallinen määräamisvalta muussa yhteisössä, kun sillä on

- Enemmän kuin puolet yhteisön kaikkien osakkeiden, jäsenosuuksien tai yhtiöosuuksien tuottamasta äänimäärästä;
- tai Yhtiöjärjestyksen, yhtiösopimuksen tai niihin verrattavien sääntöjen nojalla oikeus nimittää enemmistö (yli puolet) yhteisön hallituksen tai vastaavan toimielimen jäsenistä taikka enemmistö sellaisen toimielimen jäsenistä, joka nimittää hallituksen;
- tai Sopimuksen perusteella edellä selostettua vastaava määräamisvalta.

Osakkuusyhteisöt (2):	Omistusosuus
Ikaalisten Holding Oy	36,13 %
Kiinteistö Oy Ikaalisten Teollisuustalo	31,60 %

Kaupungin osakkuusyhteisöllä tarkoitetaan niitä osakeyhtiöitä, osuuskuntia, asunto-osakeyhtiöitä, kiinteistöosake-yhtiöitä, asunto-osuuskuntia, avoimia yhtiöitä, kommandiittiyhtiöitä, kuntayhtymiä, yhdistyksiä ja säätiöitä, joissa kaupungilla on yksin tai yhdessä muiden samaan konserniin kuuluvien tytäryhteisöjen kanssa merkittävä omistus-osuus (yli 20 %) ja huomattava vaikutusvalta (yli 20 % äänivallasta, KPL 22.4 §).

Kuntayhtymät (3):	Omistusosuus
Sasky koulutuskuntayhtymä	21,60 %
Pirkanmaan Liitto	1,59 %
Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä	2,18 %

Kuntayhtymällä tarkoitetaan kuntien yhteistoiminnan muotoa, joka on järjestetty kuntalain 76 §:n mukaisesti antamalla määrätty tehtävä kuntien yhtäpitävin päätöksin perustamalle yhteisölle (= kuntayhtymä). Jäsenkunnan omistus- ja määräysvallasta säädetään erikseen kuntayhtymän perussopimuksella.

3.1.2. Konsernin tavoitteet

Valtuusto asettaa vuosittain konsernia koskevat keskeiset tavoitteet ja resurssit keskeisille konserniyhteisön toimialoille (elinkeinopolitiikka, asuntopolitiikka ja vesihuolto/muut yhteisöt). Konserniyhtiöiden toiminnasta ja taloudesta raportoidaan kaupunginvaltuustolle ja -hallitukselle konserniohjeen mukaisesti kaupungin talouskatsauksien yhteydessä sekä muutoin tarvittaessa. Valtuusto hyväksyi marraskuussa 2018 uuden omistajapolitiikka -asiakirjan, jonka tavoitteena on turvata kunnan pitkäjänteinen toiminta ja varmistaa kunnan pääoman käyttöön sekä omaisuuden hankintaan ja hoitoon liittyvän päätöksenteon suunnitelmallisuus, pitkäjänteisyys ja pääoman käytön tehokkuus. Omistajapolitiikalla ohjataan käyttöomaisuuden ja pitkäaikaisten pääomasijoitusten hankintaa, hoitoa ja luovutusta koskevaa päätöksentekoa kunnassa.

ELINKEINOPOLITIikka (Kehittämisyhtiö Ikaalisten Kylpyläkaupunki Oy)

Resurssina talousarviossa on elinkeinoyhtiölle korvaus elinkeinopalvelujen tuottamisesta ja kaupunkimarkkinoinnista. Vuodelle 2021 on varattu 180 000 €:n määräraha, josta 26 000 € kaupunkimarkkinointiin. Kehittämisyhtiö voi myöntää takauksia elinkeinoelämää palveleviin hankkeisiin enintään 100 000 euron määrään saakka. Kehittämisyhtiö voi olla osakkaana kiinteistöyhtiöissä. Asia ratkaistaan tapauskohtaisesti konserniohjeella.

Kaupunginvaltuusto asettaa Kehittämisyhtiö Ikaalisten Kylpyläkaupunki Oy:lle vuodelle 2021 seuraavat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet:

Avaintavoitteet:

- Asukasmarkkinoinnin tehokas toteuttaminen
- Liikenneasemahankkeen tai jonkun sitä vastaavan hankkeen toteutuksen käynnistäminen vt3:n varteen;
- Yritysyhteistyön ja yritysmarkkinoinnin kehittäminen
- Alueen elinvoimaisuuden kehittäminen

Muut tavoitteet:

- Osallistuminen uuden kaupunkistrategian toteuttamiseen ja raportointi kaupungille
- Työllisyyden edistäminen
- Matkailutuotteiden alueellinen kehittäminen yhteistyössä matkailuyrittäjien kanssa hanke-työnä
- Yhteistyön tiivistäminen koulutusyhteisöjen kanssa ja yrityskehittämökonseptin vakiinnuttaminen
- Leirintäalueen kokonaisvaltainen kehittäminen yhteistyössä kaupungin kanssa
- Vanhan Kauppalan markkinoinnin kehittäminen

ASUNTOPOLITIikka (asunto-osakeyhtiöt ja kiinteistöosakeyhtiöt)

Asuntopolitiikkaa koskevat mahdolliset takausasiat käsitellään hallituksessa yksittäistapauksina. Asunto-osakeyhtiöt toimivat itsekannattavuusperiaatteella. Erityisissä tapauksissa kaupunki voi kuitenkin maksaa tyhjästä asunnoista vastiketta tai sijoittaa yhtiöön osakepääomaa tms. talousarvion sallimissa rajoissa.

Kaupunginvaltuusto asettaa asuntopolitiikalle v. 2021 seuraavat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet:

- Luodaan asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöiden kehittämissuunnitelma
 - peruskorjaustarpeen kartoittaminen
 - vuosihuoltojen taso
 - laajakaistayhteydet
 - eri asumisen tukimuodot
- Asuntojen markkinointia kehitetään
- Asuntojen käyttöaste on mahdollisimman korkea

MUUT YHTEISÖT
Ikaalisten Vesi Oy;

- Talousveden saannin turvaaminen
- Jätevedenpuhdistamon ympäristölupaehtojen mukainen toiminta
- Vuotovesien vähentäminen vesi- ja viemäriverkostoa kunnostamalla
- Vesihuoltoverkoston suunnitelmallinen rakentaminen uusille asemakaava-alueille ja vanhoilla alueilla saneeraaminen
- Positiivinen taloudellinen tulos.

Kaupunkikonserniin kuuluvien (teollisuus) kiinteistösaakeyhtiöiden talous tulee pitää vakaana ja toimitilat asianmukaisina.

Koulutus;

SASKY koulutuskuntayhtymään kuuluvien oppilaitosten toimijat pyritään sitouttamaan paikkakunnan koulutusprofiilin kehittämiseen sekä yrittäjyyden edellytysten parantamiseen ja uusien työpaikkojen luomiseen Ikaalisiin ja seutukunnalle. SASKY koulutuskuntayhtymän rakennuttamat uudet lukion, kauppaoppilaitoksen ja lähihoitajakoulutuksen toimitilat otettiin käyttöön vuoden 2020 alussa. Samalla muodostui iso toisen asteen koulukampus, joka on nimetty IDEA-Kampukseksi. On tärkeää, että SASKY kehittää yhdessä kaupungin kanssa toisen asteen koulutuksen markkinointia. Lisäksi täytyy huolehtia yrityspolkujen luomisesta opiskelijoille, ja paikkakunnan asuntotarjonnan vetovoimasta.

Tampereen ammattikorkeakoulu (TAMK) ja Luoteis-Pirkanmaa kunnat Ikaalinen, Hämeenkyrö, Kihniö ja Parkano ovat sopineet keskinäisestä yhteistyöstä. Tavoitteena on vahvistaa ammattikorkeakoulun, yliopiston ja ympäröivän yhteiskunnan vuorovaikutusta ja välittää Tampereen ammattikorkeakoulun ja koko Tampereen korkeakoulu yhteisön osaamista alueen yritysten ja yhteisöjen käyttöön. TAMKin maakunnallisen toiminnan koordinaattoreina toimivat vuoden alusta lähtien korkeakouluasiamiehet. Korkeakouluasiamiehet muodostavat yhdessä monialaisen asiantuntijatiimin, joka on kaikkien kumppanuusosapuolten hyödynnettävissä. Kunnille nimetään myös vastuullinen asiamies, joka koordinoi toimintaa osapuolten välillä. Vuonna 2020 käynnistyneen Tradenomi-monimuoto koulutuksen järjestämispaikkana on Ikaalinen.

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Konsernin omavaraisuus, %	27,8	28,5	28,0	27,0	27,3
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	74,6	75,0	74,0	75,0	74,8
Vuosikate / poistot, %	72,0		90,0	100,0	110,0
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1 000 €	1 449,8	2 500,0	3 000,0	3 900,0	4 800,0
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/as.	209	360	440	574	711
Konsernin lainakanta 31.12., 1000€	47 690,7	49 000,0	47 000,0	49 500,0	49 000,0
Konsernin lainat, €/asukas	6 866	7 050	6 886	7 279	7 259
Kunnan asukasmäärä	6946	6950	6825	6800	6750

4. Henkilöstö

Henkilöstömäärä oli vuonna 2019 yhteensä 602. Lukumäärä sisältää kaikki työssä olevat tilanteessa 31.12.2019. Vakituudessa työsuhhteessa oli 400 työntekijää ja määräaikaissa 202. Lisäksi työllistettyjä oli 19 työntekijää.

Vuonna 2021 tapahtuvat keskeisimmät muutokset koko organisaatiossa

Henkilöstöpolitiikkaa käytetään yhtenä työvälineenä Ikaalisten kaupungin strategian ja toimeenpano-ohjelman jalkauttamiseksi. Koko organisaation osalta määräaikaisten henkilöstön palkkauksessa pyritään huomioimaan työllistämismallin perusteella palkattava työvoima.

Strategista henkilöstöjohtamista vahvistetaan uudistamalla henkilöstöohjelma, aloittamalla henkilöstöjohtamisen käsikirjan laatiminen sekä kehitetään strategista työkykyjohtamista yhteistyössä työterveyshuollon ja kevan kanssa.

Hallintokunnissa käynnistyy vuonna 2020 käydyissä yhteistoimintaneuvotteluissa sovitut muutospaikkat koskien palvelurakenteita ja työn uudelleen organisointia. Osana tätä prosessia jatketaan tehtäväkuvien läpikäymistä kaikissa hallintokunnissa tavoitteena henkilöstöresurssin käytön tehostaminen ja sitä kautta henkilöstömäärän sopeuttaminen muuttuvaan toimintaympäristöön. Muutospaikkat aloitetaan vuoden 2021 aikana ja ne toteutetaan vuoden 2023 loppuun mennessä.

Talousarviovuoden aikana vahvistetaan esimiesten osaamista erillisessä esimiesvalmennuksessa, jossa teemana on muutosjohtaminen. Tavoitteena on lisätä muutosjohtamisen osaamista sekä saada konkreettisia työkaluja muutosten johtamiseen.

5. Talousarvion yleisperustelut

5.1. Kansantalouden kehitys

Covid-19 pandemia on supistanut Suomen taloutta vähemmän kuin suurinta osaa Euroopan talouksista alkuvuonna. Kyseessä on suuri yksityiseen kulutukseen ja palveluiden kysyntään kohdistuva häiriö, jolla on merkittäviä työllisyys- ja tulovaikutuksia. Talouden toipuminen tämän vuoden loppupuolelta alkaen on hidasta taloudenpitäjien alhaisen luottamuksen sekä epävarmuuden kasvun seurauksena.

Bruttokansantuotteen arvioidaan supistuvan 4,5 % v. 2020. Viennin lisäksi supistuvat yksityinen kulutus sekä yksityiset investoinnit. Julkisten menojen lisääntyminen tukee talouskasvua tänä vuonna.

Talous toipuu alkuvuoden pysähdyksestä asteittain. Nopeimmin poikkeusoloista palautuu yksityinen kulutus, mutta yksityisten palveluiden kulutuksen kasvu jää edelleen vaisuksi. Investointien toipumista heikentää myös asuinrakentamisen väheneminen. Vienti ja teollisuustuotanto kärsivät globaalin pandemian jatkumisesta ja kääntyvät kasvuun vasta ensi vuoden puolella. BKT:n arvioidaan kasvavan 2,6 % v. 2021 ja 1,7 % v. 2022.

Julkinen talous heikkenee tänä vuonna voimakkaasti. Julkisen talouden alijäämä kasvaa 18 mrd. euroon ja julkisyhteisöjen velka n. 70 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Lähivuosina julkisen talouden tulojen ja menojen välinen epätasapaino pienenee, kun talous elpyy ja hallituksen päättämät covid-19-epidemiaan liittyvät väliaikaiset tukitoimet päättyvät. Julkinen talous pysyy kuitenkin tuntuvasti alijäämäisenä, ja velkasuhde jatkaa kasvuaan.

(Lähde: Valtiovarainministeriön taloudellinen katsaus syksy 2020)

5.2. Rahoitus

5.2.1. Verot

Verotulojen tuotot (1 000 €) on arvioitu talousarviossa seuraavasti:

Verotulot (1000€)	TA 2020		TA 2021	TS 2022	TS 2023
	TP 2019	+muutos			
Kunnallisvero	19 957	20 800	20 950	21 150	21 400
Kiinteistövero	2 759	2 900	2 850	2 850	2 850
Yhteisövero	1 770	1 800	2 100	2 000	1 900
Yhteensä	24 486	25 500	25 900	26 000	26 150
muutos yhteensä, %	-2,3 %	4,0 %	-1,2 %	0,4 %	0,6 %
€/asukas	3 525	3 669	3 795	3 824	3 874
Kunnan asukasmäärä	6946	6950	6825	6800	6750

Valtuuston päätöksen mukaisesti tuloveroprosentti pidetään ennallaan 22 prosentissa. Covid-19 pandemiasta johtuen kuluvan vuoden verotulot eivät tule toteutumaan suunnitellusti ja kuntaliiton tämän hetken ennusteen mukaan ne tulevat alittamaan alkuperäisen talousarvion n. 700 000 eurolla. Tämän hetken ennusteeseen suhteutettuna kokonaisverotulojen odotetaan hieman kasvavan vuonna 2021 ol- len 25 900 000 €, 3 795 € / asukas (vuonna 2020 muutetun talousarvion mukaan n. 3 670 €).

Veroprosentit	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
tulovero	21,75 %	22,00 %	22,00 %	22,00 %	22,00 %
yleinen kiinteistövero	1,23 %	1,23 %	1,23 %	1,23 %	1,23 %
vakituisten asuinrakennusten kiint.vero	0,59 %	0,59 %	0,59 %	0,59 %	0,59 %
muiden asuinrakennusten kiint.vero	1,19 %	1,19 %	1,19 %	1,19 %	1,19 %
voimalaitosten kiint.vero	2,85 %	2,85 %	2,85 %	2,85 %	2,85 %
rakentamattomien tonttien kiint.vero	3,00 %	3,00 %	3,00 %	3,00 %	3,00 %
yleishyödylliset yhteisöt	ei määrätty	ei määrätty	0 %	0 %	0 %

Kuntaliiton ennusteeseen pohjaten tuloveron odotetaan hieman kasvavan vuonna 2021 Myös yhteisöveroihin odotetaan pientä kasvua ensi vuodelle, koska valtio jatkaa korotettua kuntien yhteisöveron jako-osuutta vielä ensi vuoden ajan. Kiinteistövero-odotus puolestaan laskee vuodesta 2020, koska valtuuston päätöksen mukaisesti ensi vuonna ei kerätä yleishyödyllisiltä yhteisöiltä kiinteistöveroa.

5.2.2. Valtionosuudet

Kunnat saavat valtionosuutta seuraavasti:

1. Kunnan peruspalvelujen valtionosuutta (1704/2009) myönnetään mm. seuraaviin kuntien tehtäviin:
 - terveydenhuolto ja erikoissairaanhoido (ml. oppilas- ja opiskelijahuolto),
 - vanhustenhoito, vammaistenhoito, lastensuojelu, mielenterveys- ja päihdehuolto ja muu sosiaalihuolto,
 - lasten päivähoito,
 - esi- ja perusopetus,
 - kirjastot, kuntien kulttuuritoiminta ja taiteen perusopetus.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuuden laskennallinen peruste muodostuu

- ikärakenteen,
- sairastavuuden ja
- muiden laskennallisten kustannusten määräytymistekijöiden perusteella.

Myös verotuloihin perustuva valtionosuuden taseus on osa kunnan peruspalvelujen valtionosuutta. Lisäksi kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen sisältyvät syrjäisyyden, työpaikkaomavaraisuuden ja saamelaisten kotiseutualueen kunnan lisäosat ja valtionosuudessa huomiioon otettavat lisäykset ja vähennykset, mm. veromenetysten kompensatiot.

2. Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaisen valtionosuusrahoituksen (1705/2009) euro-määräisesti merkittävin osa on koulutuksen ylläpitäjille myönnettävä yksikköhintarahoitus
 - lukiokoulutukseen ja
 - ammatilliseen koulutukseen.

Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää perusopetukseen oppilaskohtaista lisärahoitusta (pidennetty oppivelvollisuus, lisäopetus, maahanmuuttajien perusopetukseen valmistava opetus jne.) ja rahoituksen muuhun opetus- ja kulttuuritoimintaan (kansalaisopistot, museot, teatterit, orkesterit, nuorisotyö jne.).

Valtionosuuden laskennallinen peruste muuttuu vuosittain nk. automaattimuutosten perustella. Näitä ovat määräytymistekijöiden, esimerkiksi asukasmäärien, oppilasmäärien ja muiden laskennan perusteena olevien määrien muutokset ja kustannustason muutoksesta johtuvat hintojen muutokset (indeksikorotus).

Valtionosuudet (1000€)	TP 2019	TA 2020 +muutos	TA 2021	TS 2022	TS 2023
kuntien peruspalvelujen valtionosuus	13 092	11 740	10 820	10 700	10 650
verotuloihin perustuva valtionosuuksien taseus	4 688	5 200	5 300	5 250	5 200
verotulomenetysten kompensatio	0	3 800	3 800	3 900	3 900
muut opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet	-105	-740	-740	-750	-750
Yhteensä	17 675	20 000	19 180	19 100	19 000
muutos yhteensä, %	-0,5 %	13,2 %	-4,1 %	-0,4 %	-0,5 %
€/asukas	2 545	2 878	2 810	2 809	2 815
Kunnan asukasmäärä	6946	6950	6825	6800	6750

Vuonna 2020 on muutetun talousarvion mukaan valtionosuuksia arvioitu kertyvän kaikkiaan 20 000 000 €. Alkuperäinen talousarvio ylittyy n. 2 000 000 eurolla johtuen kunnille myönnettyistä tuista covid-19 pandemian vuoksi. Vuodelle 2021 ennakoidaan valtionosuuksia yhteensä 19 180 000 € eli 2 825 € / asukas (v. 2020 muutetun talousarvion mukaan 2 878 €/asukas). Suunnitelmakausille valtionosuuksiin on ennakoitu lievää laskua.

5.2.3. Lainat ja korot

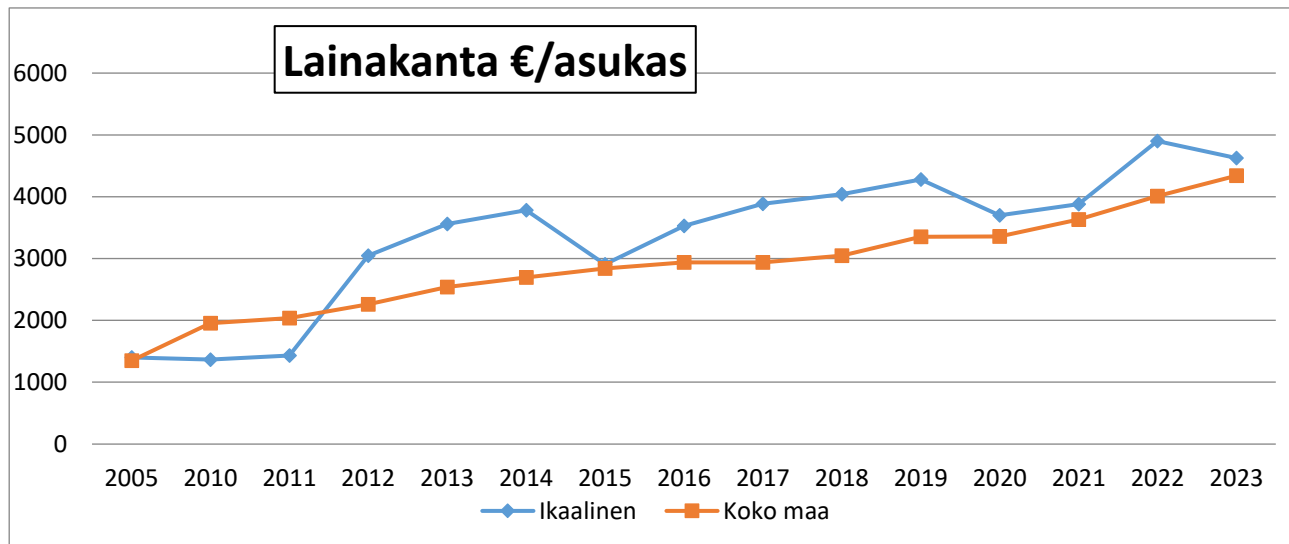
Vuonna 2021 kaupungin on otettava uutta lainaa n. 1,4 miljoonaa euroa. Kaupungin arvioitu lainamäärä vuoden 2020 lopussa on n. 25,4 milj. € (= 3 700 €/asukas), joka on n. 10 % maan keskiarvoa korkeampi (TP 2019 27,6 % korkeampi). Korkea lainamäärä kasvattaa myös korkoriskiä, joskin korkojen ennustetaan olevan vielä matalalla ensi vuonnakin. Kaupungin kaikkien lainojen keskikorko marraskuussa 2020 on n. 0,5 %. Korkomenoihin vuonna 2021 on varattu 155 000 € (v. 2020 määräksi on budjetoitu 250 000 €, mutta summa alittuu merkittävästi). Taloussuunnittelukaudella on varauduttu korkokulujen kasvuun.

Korkotuloja kaupunki saa ns. välityslainoista, kassavaroista ja pääoman sijoituksista esim. Pirkanmaan sairaanhoitopiiriin sekä osinkotuloina. Korko- ja muita rahoitustuloja ennakoidaan kertyvän vuonna 2021 145 500 euroa (vuonna 2020 135 600 €). Rahoituskulujen määräksi ennakoidaan 165 500 € korkojen edelleen ollen alhaisella tasolla (vuonna 2020 menoarvio oli 265 600 €, mikä tulee jäämään merkittävästi pienemmäksi). Verovaroin katettaviksi nettokuluiksi jää 20 000 €.

Kuntien kirjanpitojärjestelmässä talousarviolainat käsitellään rahoituslaskelmassa. Laina ei ole talousarviovuoden tulokseen vaikuttava erä.

Vanhoja talousarviolainoja lyhennetään vuoden 2021 aikana n. 2,360 milj. €. Lyhennysten tilalle on otettava uutta lainaa sen verran kuin tilikauden ylijäämän, lyhytaikaisten lainojen lyhennyserien ja

vuotuisten poistojen vähennettynä investointien nettomenoilla jälkeen on tarpeen. Uuden lainan nostotarvetta vähentää myös vuonna 2021 tapahtuva kaupungin omaisuuden myynti (tontit ym.), mikäli kauppoja syntyy. Taulukossa 8 on kuvattu Ikaalisten kaupungin asukaskohtainen lainakanta suhteutettuna koko maan asukaskohtaiseen lainakantaan.

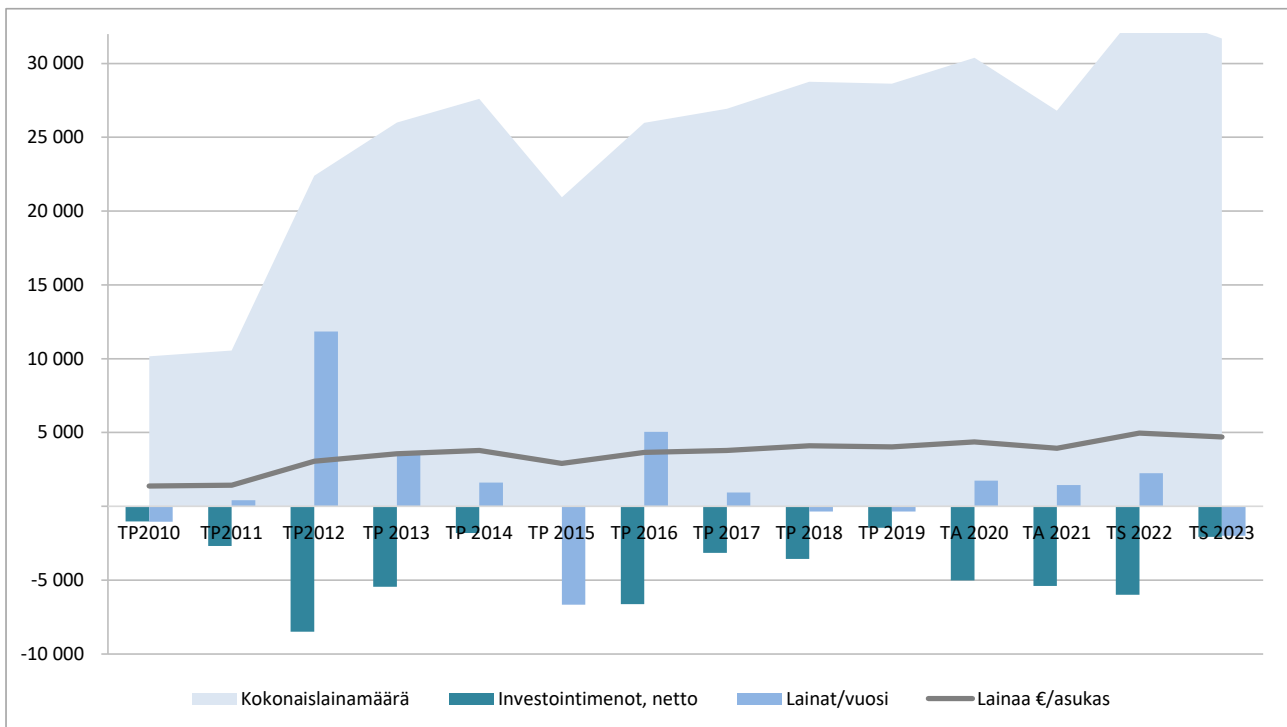
Taulukko 8: Asukaskohtaisen lainakannan kehitys

Kaupungin investoinnit vuonna 2021 on bruttomäärältään n. 5,8 milj. € (netto 5,310 milj. €). Talousarvio on tulokseltaan 812 400 € ylijäämäinen. Kaupungin lainamäärä vuoden 2020 lopussa on ennusteen mukaan n. 25,4 milj. € eli 3 700 € /asukas. Tästä n. 2,0 milj. € eli 290 € /asukas on välitetty edelleen elinkeinojen kehittämishankkeisiin tai asuntorakentamiseen. Korot sekä lyhennyserät kaupungille näistä lainoista maksaa lainansaaja. Ikaalisten Vesi Oy maksaa lisäksi 0,5 %:n korkoprovisio. Välityslainoissa ei tällä hetkellä ole yhtään järjestelemätöntä luottoa.

Maksuliikenteen hoitoon kaupunki käyttää edelleen aktiivisesti kuntatodistusohjelman pohjalta lyhytaikaista rahoitusta. Lainalimiitti on 24,0 milj. €, josta marraskuussa 2020 käytössä on 10 milj. euroa. Rahoituslaskelman mukaisesti kaupunki varautuu kaupunginjohtajan niin harkitessa muuttamaan kassalainaa enintään 8 milj. €:n määrän pitkäaikaiseksi talousarviolainaksi vuoden 2021 aikana.

Mikäli talousarviovuoden aikana ilmenee ennakoimaton tarve antolainoille, asia ratkaistaan tapauskohtaisesti eri päätöksellä. Taluspäällikkö voi lisäksi myöntää lyhytaikaisia lainoja kaupunkikonserniin kuuluville yhtiöille ja ns. Leader -rahoitteisille hankkeille kaupunginhallituksen määrittelemien ehtojen puitteissa. Vuonna 2021 saadaan vanhojen (anto)lainojen lyhennyksiä kaupungille n. 160 000 €. Nämä erät käsitellään rahoituslaskelmassa.

Taulukossa 9 on kuvattuna lainamäärän sekä investointimenojen kehitystä

Taulukko 9: Lainanmäärän kehitys

5.3. Kokonaismenot

Kokonaismenot vuoden 2021 talousarviossa poistot mukaan lukien (ilman anto- ja talousarviolainoja) ovat 52 102 500 euroa (vuoden 2020 muutettu talousarvio n. 51 980 000 €). Toimintakulut vuonna 2021 ovat 49 767 000 euroa (vuonna 2020 TA 49 209 300 €) ja toimintatuotot 7 689 400 euroa (vuotta aiemmin 6 889 300 €). Toimintakate vuonna 2021 on 42 077 600 € (TA 2020 42 320 000 €). Toimintakulut nousevat vuoden 2020 talousarvioon verrattuna 1,1 % (0,5 %). Toimintakate pienenee vuoden 2020 talousarvioon verrattuna 242 400 € mikä on -0,6 %. Poistot vähenevät edellisvuodesta 85 000 eurolla (+ 35 000 €).

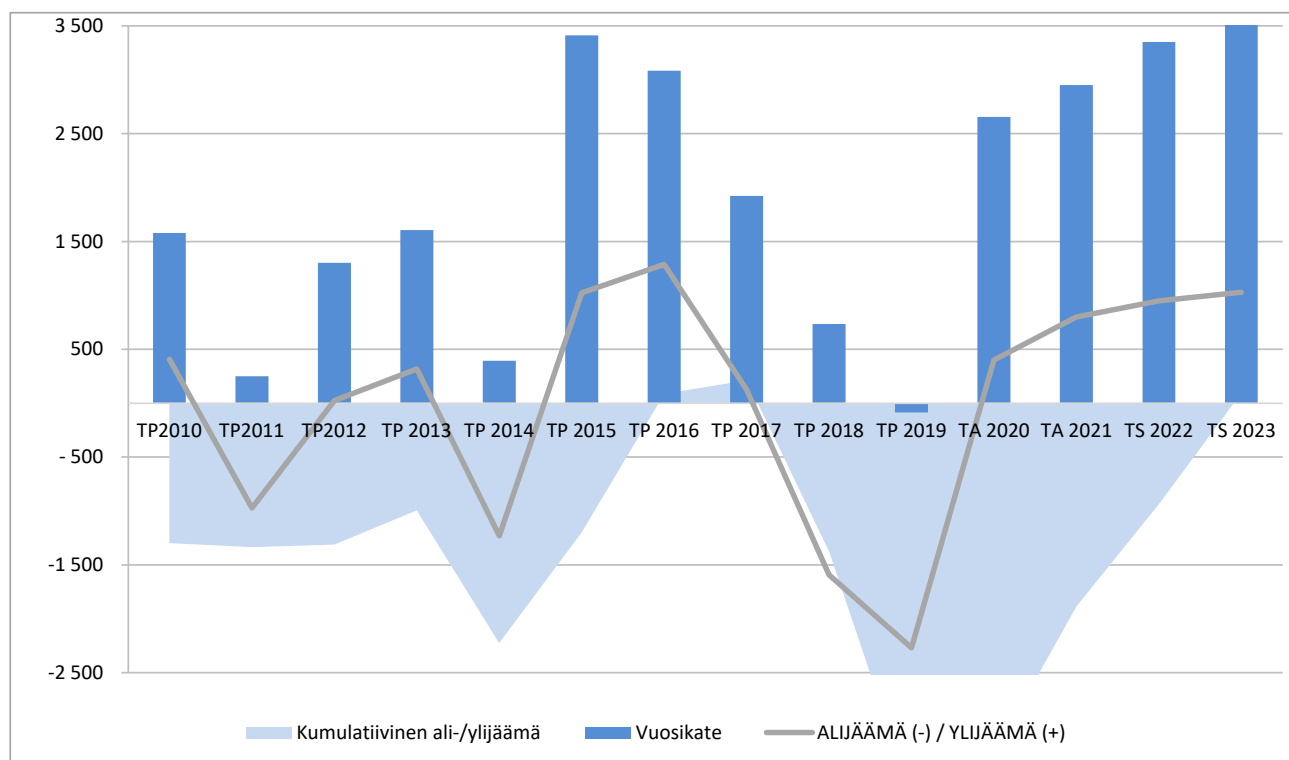
Vuonna 2021 henkilöstömenot ovat 22 585 400 € (vuonna 2020 henkilöstömenot ovat 22 729 900 €). Henkilöstömenojen osuus toimintakuluista vuonna 2021 on 45,4 % (vuonna 2020 osuus oli 46,2 %). Palvelujen ostot vuonna 2021 ovat 21 830 000 €, joka on 43,9 % kokonaiskuluista (edellisvuonna 20 903 100 € eli 42,8 %).

Vuoden 2021 vuosikate on 2 982 400 euroa eli 437 € /as (v. 2020 TA:ssa 3 180 000 € eli 457 € /asukas). Vuosikate on 812 400 euroa poistoja suurempi ja näin ollen vuonna 2021 suunnitellaan 812 400 euron ylijäämää, mikä käytetään kertyneiden alijäämien kattamiseen.

Vuoden 2020 lopussa kaupungin lainamäärä on ennusteen mukaan noin 25,4 milj. €, mikä tarkoittaa n. 3 700 euroa/as. Tilinpäätös 2019 tilanteessa Ikaalisten asukaskohtainen lainamäärä ylitti valtakunnallisen keskiarvon n. 28 prosentilla. Vuonna 2021 suurten investointien vuoksi lainamäärän arvioidaan kasvavan n. 1,4 milj. €.

Talousarvioon sisältyy tuloslaskelma ja rahoituslaskelma sekä erillinen rahoitussuunnitelma vuoteen 2023 ja investointisuunnitelma vuosille 2022–2023. Vuoden 2021 nettoinvestoinnit ovat 5,3 milj. euroa ja suunnitelmakaudella 6,1 milj. € vuonna 2022 ja 2,3 milj. € vuonna 2023. Vuosina 2021 - 2022 yksi pääkohteista on uuden liikuntahallin rakentaminen.

Taulukossa 10 on kuvattuna vuosikatteen, ali-/ylijäämän sekä kumulatiivisen ali-/ylijäämän kehitys vuodesta 2010 alkaen.

Taulukko 10: Vuosikatteen, ali-/ylijäämän sekä kumulatiiviseen ali-/ylijäämän kehitys

6. Riskienhallinta ja sisäinen valvonta

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan osalta kaupunginhallituksen ja lautakuntien tulee toimialueillaan valvoa toimeenpanoa ja johtavien viranhaltijoiden toimeenpanna sekä raportoida yhdessä suur-
tuotteista vastaavien viranhaltijoiden kanssa kaupunginvaltuuston 18.6.2018 hyväksymän 'Riskien-
hallinnan sekä sisäisen valvonnan ja tarkastuksen toimintaohje' -asiakirjan mukaisesti. Kaupungin-
hallitus kokoaa talousarvion käyttösuunnitelman vahvistamisen yhteydessä koko kaupunkikonsernia
koskevan riskianalyysin ja menettelytavat merkittävimpien riskien hallitsemiseksi.

Merkittävimpiä yleisiä riskejä ja valvontakohteita ovat seuraavat:

1. kuntastrategian toimeenpanoon liittyvät riskit
2. talouden ennakoitavuus ja talouden pitkäaikainen suunnittelu
3. korkoriski suuren lainakannan vuoksi (riski hyvin todennäköisesti ei realisoidu lähivuosina)
4. tietoturvariskit
5. ohjelmistoriskit (vanhenevat ohjelmat ja vanhat toimintatavat)
6. henkilöriskit erityisesti varahenkilöjärjestelmän kattavuuden sekä hiljaisen tiedon siirtymisen päivittäisen näkökulmasta
7. viestintäriskit (riittävä, oikea-aikainen ja oikean sisältöinen viestintä)

7. Toimenpideohjelma

Kuntalaki 110 §: Talousarvio ja -suunnitelma

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käytötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Tilinpäätöksessä 2019 Ikaalisten kaupungilla on taseessa kumulatiivista alijäämää 3,610 miljoonaa euroa (520 €/asukas). Tämä alijäämä tulee kattaa vuosina 2020-2023.

KUNNAN TALOUDELLISTA TILANNETTA KUVAAVAT VALTAKUNNALLISET MITTARIT

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan kriteerejä on uudistettu. Uudistetut kriisikuntakriteerit kuvaavat kunnan taloutta eri näkökulmista nykyistä paremmin. Kriisikuntamittariston rakenne säilyy ennallaan, mutta tunnuslukuja ja niiden raja-arvoja on muutettu. Uusia raja-arvoja sovelletaan ensimmäisen kerran vuonna 2022 vuosien 2020 ja 2021 tilinpäätösten tunnuslukujen perusteella. Siihen asti sovelletaan vanhoja kriteerejä.

Arviointimenettely voidaan jatkossa käynnistää:

- jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää 110 §:n 3 momentissa säädettyssä määräajassa. *(ei muutosta nykyiseen)*
- jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kunnan viimeisessä konsernitilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneenä vuonna vähintään 500 euroa *(ei muutosta nykyiseen)*

TAI

- jos rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet kaikki seuraavat raja-arvot
 - kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia *(nykyisin konsernin negatiivinen vuosikate)*;

- kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti (*nykyisin 1 prosenttiyksikkö*);
- asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla (*nykyisin tunnusluvussa ainoastaan konsernin lainamäärä*);
- konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8 (*nykyisin tunnusluku: suhteellinen velkaantuneisuus vähintään 50 %*).

Kuntayhtymässä arviointimenettely voidaan käynnistää vain, mikäli kuntayhtymä ei ole kattanut taaseeseen kertynyttä alijäämää kuntalain 110.3 §:n mukaisessa määräajassa. Lakia ei muutettu tältä osin.

Keltaiset valot

Kuntalaissa määritellään edelleen tunnuslukujen raja-arvot, jotka kuvaavat kunnan erityisen vaikeaa taloudellista asemaa. Kuntien olisi tarpeen tunnistaa myös tilanteet, joissa kunta on lähellä raja-arvon täyttymistä. Hallituksen esityksessä on esitetty myös väljemmät raja-arvot (ns. keltaiset valot), jotka eivät vielä johda arviointimenettelyn käynnistämiseen, mutta joiden täytyessä kunnan tulisi kiinnittää erityistä huomioita taloutensa kehitykseen ja analysointiin.

- Konsernin kertynyt alijäämä vähintään 500 €/as
- Konsernin vuosikate % poistoista alle 100
- Tuloveroprosentti 1,5 %-yks. yli keskimääräisen
- Konsernin lainat ja vastuut 25 % yli keskimääräisen
- Konsernin laskennallinen lainanhoitokate alle 1,0

Arviointimenettelyä ei voida käynnistää yllä mainittujen raja-arvojen (keltaiset valot) täytyessä.

	2017	2018	2019
Konsernitilinpäätöksen yli-/alijäämä / as.	3,114 M€ / 7119 as. = 437,45 € / asukas	2,678 M€ / 7003 as. = 382,44 € / asukas	1,450 M€ / 6946 as. = 208,72 € / asukas
Konsernituloslaskelman vuosikate / poistot	3,942 M€ / 3.554 M€ = 110,9 %	3,433 M€ / 4,306 M€ = 79,7 %	3,044 M€ / 4,228 M€ = 72,0 %
Kunnan tulovero-% ja kuntien painotetun tulovero-% erotus	21,25 % - 19,90 % = 1,35 %-yksikköä	21,75 % - 19,84 % = 1,91 %-yksikköä	22,00 % - 19,88 % = 2,12 %-yksikköä
Konsernitilinpäätöksen lainojen ja vastuiden määrä / as. suhteutettuna kaikkien kuntien lainojen ja vastuiden keskimäärään	(42,644 M€ / 7119) / 6.296,- € = 95,14 % kriisikuntakriteeri 150 % kaikkien kuntien lainojen ja vastuiden määrästä	(45,750 M€ / 7003) / 6.537,- € = 99,99 % kriisikuntakriteeri 150 % kaikkien kuntien lainojen ja vastuiden määrästä	(47,691 M€ / 6946) / 7.081,- € = 96,96 % kriisikuntakriteeri 150 % kaikkien kuntien lainojen ja vastuiden määrästä
Konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate	4.144.000,- € / 1.973.300,- € = 2,10	3.718.100,- € / 4.176.000,- € = 0,89	3.413.600,- € / 3.895.100,- € = 0,88

Asukasta kohden laskettua konsernitilinpäätöksessä syntynyttä alijäämää ei ole muodostunut tilinpäätökseen 31.12.2019 mennessä. On perusteltua olettaa, että myös konsernitilinpäätös 31.12.2020 on myös ylijäämäinen. Tämä yksittäinen, arviointimenettelyn käynnistävä, tekijä ei ole Ikaalisten kaupungin näkökulmasta ainakaan toistaiseksi merkittävä uhka.

Konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on heikentynyt vertailuajankohtana vuosittain. Yksittäisenä osatekijänä kyseinen raja-arvo täyttää kriisikunnan rajan.

Tuloveroprosentin ero on kasvanut kaikkien kuntien painotettuun tuloveroprosenttiin nähden vuosittain. Tilinpäätöksessä 31.12.2019 tunnusluku ylitti ensimmäisen kerran kriisikuntakriteeristön raja-arvon.

Asukasta kohden laskettu konsernitilinpäätöksen lainojen ja vastuiden määrä on ollut viimeisten vuosien ajan alhaisempi kuin kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen keskimääräinen lainojen ja vuokravastuiden määrä. Tällä hetkellä näyttäisi siltä, että keskimäärin muiden kuntien konserneissa asukaskohtainen lainojen ja vastuiden määrä kasvaa nopeammin kuin Ikaalisten kaupungin konsernissa.

Konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate $[(\text{vuosikate} + \text{korkokulut}) / (\text{korkokulut} + \text{lainanlyhennykset})]$ on pudonnut viime vuosina keltaisten valojen alueelle ja tunnusluku lähestyy kriisikunnille määriteltyä raja-arvoa, joka on $< 0,8$.

Talouden tasapainottamissuunnitelma 2020–2023

Ikaalisten kaupunginvaltuuston hyväksyi talouden tasapainottamissuunnitelman 25.5.2020 (Kvalt. 25.5.2020, 27 §). Talouden tasapainotussuunnitelman toimenpiteitä tarkennetaan tarpeen mukaan. Talouden tasapainottamissuunnitelmaa tukemaan hankittiin Perlacon Oy:ltä selvitys talouden tilasta ja kehittämistarpeista. Siitä saatu informaatio on pitkälti samansuuntaista, kuin aineisto, joka saatiin edellisinä vuosina Kuntamaiseman raporteista.

8. Tulos- ja rahoituslaskelma

TUOSLASKELMA (Ulkoinen)	TP 2019	TA 2020 + muutos	TA 2021	TA 2022	TS 2023
Toimintatuotot					
Myyntituotot	2 874,0	2 888,9	2 783,5	2 800,0	2 800,0
Maksutuotot	2 167,6	2 257,4	2 283,7	2 300,0	2 300,0
Tuet ja avustukset	1 101,8	750,6	1 603,3	800,0	700,0
Muut toimintatuotot	1 131,3	992,4	1 018,9	1 000,0	1 000,0
Toimintatuotot	7 274,7	6 889,3	7 689,4	6 900,0	6 800,0
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-22 420,6	-22 729,9	-22 585,4	-22 300,0	-22 200,0
Palvelujen ostot	-21 751,6	-20 903,1	-21 830,0	-21 000,0	-20 800,0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 843,8	-3 011,9	-2 959,2	-2 900,0	-2 900,0
Avustukset	-1 466,4	-1 556,8	-1 329,1	-1 400,0	-1 400,0
Muut toimintakulut	-1 120,1	-1 007,6	-1 063,3	-1 000,0	-1 000,0
Toimintakulut	-49 602,4	-49 209,3	-49 767,0	-48 600,0	-48 300,0
TOIMINTAKATE	-42 327,7	-42 320,0	-42 077,6	-41 700,0	-41 500,0
Verotulot	24 485,8	25 500,0	25 900,0	26 050,0	26 250,0
Valtionosuudet	17 674,9	20 000,0	19 180,0	19 100,0	19 000,0
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	29,4	22,1	25,0	20,0	20,0
Muut rahoitustuotot	247,8	113,5	120,5	110,0	110,0
Korkokulut	-185,8	-250,8	-156,0	-220,0	-240,0
Muut rahoituskulut	-9,2	-14,8	-9,5	-10,0	-10,0
Rahoitustuotot ja -kulut	82,1	0,0	-20,0	-100,0	-120,0
VUOSIKATE	-84,9	3 180,0	2 982,4	3 350,0	3 630,0
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 184,7	-2 255,0	-2 170,0	-2 400,0	-2 600,0
Kertaluonteiset poistot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Poistot ja arvonalentumiset	-2 184,7	-2 255,0	-2 170,0	-2 400,0	-2 600,0
TILIKAUDEN TULOS	-2 269,6	925,0	812,4	950,0	1 030,0
Varausten ja rahastojen muut					
Poistoeron muutos	1,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Varausten ja rahastojen muut	1,2	0,0	0,0	0,0	0,0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2 268,4	925,0	812,4	950,0	1 030,0
Tavoitteet ja tunnusluvut					
	TP 2019	TA 2020 + muutos	TA 2021	TA 2022	TS 2023
Toimintatuotot / toimintakulut, %	14,7	14,0	15,5	14,2	14,1
Vuosikate / poistot, %	-3,9	141,0	137,4	139,6	139,6
Vuosikate, €/asukas	-12,2	457,6	437,0	492,6	537,8
Kertynyt yli-/alijäämä	-3 610,1	-2 685,1	-1 872,7	-922,7	107,3
Asukasmäärä	6946	6950	6825	6800	6750

TUOSLASKELMA (sisältää ulkoiset ja sisäiset erät)	TP 2019	TA 2020 + muutos	TA 2021	TA 2022	TS 2023
Toimintatuotot					
Myyntituotot	5 656,0	5 673,6	5 967,3	5 900,0	5 900,0
Maksutuotot	2 167,6	2 257,4	2 283,7	2 300,0	2 300,0
Tuet ja avustukset	1 101,8	750,6	1 603,3	800,0	700,0
Muut toimintatuotot	3 310,0	2 952,1	3 058,6	3 000,0	3 000,0
Toimintatuotot	12 235,4	11 633,7	12 912,9	12 000,0	11 900,0
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-22 420,6	-22 729,9	-22 585,4	-22 300,0	-22 200,0
Palvelujen ostot	-24 533,6	-23 687,8	-25 013,8	-24 100,0	-23 900,0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 843,8	-3 011,9	-2 959,2	-2 900,0	-2 900,0
Avustukset	-1 466,4	-1 556,8	-1 329,1	-1 400,0	-1 400,0
Muut toimintakulut	-3 298,8	-2 967,3	-3 103,0	-3 000,0	-3 000,0
Toimintakulut	-54 563,1	-53 953,7	-54 990,5	-53 700,0	-53 400,0
TOIMINTAKATE	-42 327,7	-42 320,0	-42 077,6	-41 700,0	-41 500,0
Verotulot	24 485,8	25 500,0	25 900,0	26 050,0	26 250,0
Valtionosuudet	17 674,9	20 000,0	19 180,0	19 100,0	19 000,0
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	29,4	22,1	25,0	20,0	20,0
Muut rahoitustuotot	247,8	113,5	120,5	110,0	110,0
Korkokulut	-185,8	-250,8	-156,0	-220,0	-240,0
Muut rahoituskulut	-9,2	-14,8	-9,5	-10,0	-10,0
Rahoitustuotot ja -kulut	82,1	0,0	-20,0	-100,0	-120,0
VUOSIKATE	-84,9	3 180,0	2 982,4	3 350,0	3 630,0
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 184,7	-2 255,0	-2 170,0	-2 400,0	-2 600,0
Kertaluonteiset poistot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Poistot ja arvonalentumiset	-2 184,7	-2 255,0	-2 170,0	-2 400,0	-2 600,0
TILIKAUDEN TULOS	-2 269,6	925,0	812,4	950,0	1 030,0
Varausten ja rahastojen muut					
Poistoeron muutos	1,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Varausten ja rahastojen muut	1,6	0,0	0,0	0,0	0,0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2 268,0	925,0	812,4	950,0	1 030,0

RAHOITUSLASKELMA	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
		+muutos			
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	-84,9	3 180,0	2 982,4	3 350,0	3 630,0
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät	-54,7	-230,0	-130,0	-100,0	-100,0
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-1 447,8	-5 577,0	-5 770,0	-6 795,0	-2 360,0
Rahoitusosuudet investointeihin	4,0	526,0	430,0	795,0	30,0
Pysyvien vast. hyödykkeiden luovutustulot	129,7	260,0	160,0	200,0	200,0
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 453,6	-1 841,0	-2 327,6	-2 550,0	1 400,0

Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset	0,0	0,0	40,0	40,0	40,0
Antolainasaamisten lisäykset	0,0	0,0	200,0	200,0	200,0
Antolainasaamisten vähennykset	0,0	0,0	-160,0	-160,0	-160,0
Lainakannan muutokset	942,9	1 740,0	1 440,0	2 240,0	-2 000,0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys					
Pitkäaikaisten lainojen vähennykset	-2 357,1	-2 360,0	-2 360,0	-2 360,0	-2 000,0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	3 300,0	4 100,0	3 800,0	4 600,0	0,0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-413,2				
Rahoituksen rahavirta	529,7	1 740,0	1 480,0	2 280,0	-1 960,0

Rahavarojen muutos					
Rahavarat 31.12.	944,6				
Rahavarat 1.1.	1 834,5				
Rahavarojen muutos	-923,9	-101,0	-847,6	-270,0	-560,0

Rahoituslaskelman ja taseen tavoitteet ja tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
		+muutos			
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta (1000€)	-6 332	-10 887	-9 672	-11 006	-6 772
Investointien tulorahoitus, %	-5,9	63,0	55,9	55,8	155,8
Lainanhoitokate	0,0	1,3	1,2	1,4	1,7
Omavaraisuusaste, %	33,2	36,0	34,0	33,0	33,5
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	71,3	76,0	70,0	72,0	71,5
Lainakanta 31.12. (1000€)	29 714	30 380	26 794	29 034	27 034
Lainakanta, €/asukas	4 278	4 371	3 926	4 270	4 005
Asukasmäärä	6946	6950	6825	6800	6750

9. Talousarvion rakenne

9.1. Käyttötalousosa

Toimielin	Suurtuote
KESKUSVAALILAUTAKUNTA	Vaalit
TARKASTUSLAUTAKUNTA	Tarkastustoimi
KAUPUNGINHALLITUS	Hallintopalvelut Henkilöstöhallintopalvelut Taloushallintopalvelut Erillispalvelut Tietohallintopalvelut Kehittäminen ja elinkeinotoimi
SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA	Sote hallinto Vastaanottopalvelut Kuntoutuspalvelut Suun terveydenhuolto Erikoissairaanhoido Ympäristöterveydenhuolto Hoito- ja hoivapalvelut Aikuissosiaalityö Aikuisten psykososiaaliset palvelut Työllisyyspalvelut Perhepalvelut Vammaispalvelut
SIVISTYSLAUTAKUNTA	Sivistyksen hallinto Varhaiskasvatus Perusopetus Toisen asteen opetus Kulttuuripalvelut Kirjastopalvelut Nuoriso- ja liikuntapalvelut Vapaa sivistystyö
YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	Ympäristöpalvelut
TEKNINEN LAUTAKUNTA	Teknisten palveluiden hallinto Yhdyskuntatekniikka Kiinteistönhoito Ravintopalvelut Siivouspalvelut

9.2. Investointiosa

Toimielin	Tulosalue
KAUPUNGINHALLITUS	Kiinteä omaisuus Talonrakennus Julkinen käyttöomaisuus Irtaimisto Sijoitukset
SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA	Talonrakennus Irtaimisto Sijoitukset
SIVISTYSLAUTAKUNTA	Talonrakennus Irtaimisto Sijoitukset Talonrakennus Julkinen käyttöomaisuus Irtaimisto
YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	Irtaimisto
TEKNINEN LAUTAKUNTA	Talonrakennus Julkinen käyttöomaisuus Irtaimisto Liikelaitos

Investointiosan kaikkien hankeryhmien ei tarvitse olla käytössä vuonna 2021. Investointien tarkempi aluerittely tapahtuu hankekohtaisesti. Investointiosan määrärahat ovat valtuuston nähden sitovia toimielintasolla. Toimielin voi päätöksellään siirtää määrärahaa hankkeesta toiseen. Investoinneissa noudatetaan kaupunginhallituksen vahvistamaa aloituslupamenettelyä.

9.3. Rahoitusosa

Toimielin	Rahoituserä
KAUPUNGINHALLITUS	Verotulot Valtionosuudet Korot ja muu rahoitus Tilinpäätöksen muutoserät/varaukset

10. Talousarvion sitovuus

Talousarviossa osoitetut määrärahat (ml. sisäiset) ovat käyttötalous- (= toimintakate), investointi- ja rahoitusosien kohdalla sitovia toimitelinkohtaisesti (kaupunginhallitus ja lautakunnat). Kaupunginvaltuusto voi osoittaa sitovuustason alemmaksikin (esim. yksittäinen investointi tai tietty toiminta).

Tavoitekorteissa on esitetty toimielimen alla olevat suurtuotteet, palvelukuvaukset, vastuuhenkilöt (= tilivelvollinen) ja strategiset tavoitteet, jotka ovat valtuustoon nähden sitovia. Lisäksi tavoitekorteissa on esitetty kullekin toimielimelle toimintatuotot, -kulut ja toimintakate. Toimitelinkohtainen toimintakate on valtuustoon nähden sitova. Taustainformaationa on tavoitekorteissa esitetty valtuustolle toimielimen hyväksymät suurtuotekohtaiset määrärahat ja toiminnalliset tavoitteet/kehittämiskohteet.

Talousarvioon ei sisälly yksityiskohtaista henkilöstöliitettä. Uusien vakanssien perustamisessa ja nime- tms. muutoksissa noudatetaan hallintosäännön määräyksiä. Muutoksia voidaan tehdä vain talousarviomäärärahojen puitteissa. Mikäli joku vakanssi/tehtävä vapautuu, tulee sen täyttö tapahtua ensisijaisesti sisäisin järjestelyin. Jos tehdyn selvityksen jälkeen tämä ei ole mahdollista, voidaan ryhtyä ulkoiseen rekrytointiin. Noudatettava menettely vahvistetaan talousarvion täytäntöönpano-ohjeissa.

Toimitelintasolla (= kaupunginhallitus ja lautakunnat) luvan toimintakate -määrärahan ylitykseen voi myöntää ainoastaan kaupunginvaltuusto. Suurtuotetasolla ylityksen tai yksikköjen välisen määrärahasiirron voi myöntää ao. toimielin ja/tai suurtuotteesta vastaava viranhaltija.

Investointimäärärahojen välinen muutos voidaan tehdä toimielimen päätöksellä sillä edellytyksellä että valtuuston myöntämä kokonaismääräraha ei muutu.

Toimitakatteen sitovuustaso	Määrärahasta päättää
Toimielin	Kaupunginvaltuusto
Suurtuote	Kaupunginhallitus, lautakunta tai muu vastaava toimielin
Palvelutuote 1 -taso	Yksiköstä vastaava viranhaltija
Palvelutuote 2 -taso	Yksiköstä vastaava viranhaltija

Mikäli valtuusto on yksilöinyt eri päätöksellä talousarvion perusteluosassa johonkin kohteeseen tar- kan summan, on tämä euromäärä valtuustoon nähden sitova.

11. Käyttötalous

11.1. Toimintakate suurtuotteittain

Käyttötalouden määrärahat sisältävät ulkoiset ja sisäiset erät

Suurtuote	TP 2019	TA 2020 + muutos	TA 2021	Muutos % 2020-2021
Vaalit	-3,2	0,0	-25,0	
Tarkastustoimi	-19,2	-21,0	-20,7	-1,4 %
Hallintopalvelut	-633,7	-676,5	-707,1	4,5 %
Henkilöstöhallintopalvelut	-292,1	-380,3	-358,8	-5,7 %
Taloushallintopalvelut	-159,1	-193,7	-256,3	32,3 %
Erillispalvelut	-596,4	-619,8	-623,9	0,7 %
Tietohallintopalvelut	-146,6	-42,8	-1,0	-97,7 %
Kehittäminen ja elinkeinotoimi	-363,1	-377,8	-373,4	-1,2 %
Sote hallinto	-438,9	-665,2	-685,6	3,1 %
Vastaanottopalvelut	-4 358,3	-4 473,9	-3 966,4	-11,3 %
Kuntoutuspalvelut	-357,6	-331,3	-388,0	17,1 %
Suun terveydenhuolto	-640,5	-680,2	-671,8	-1,2 %
Erikoissairaanhoido	-10 344,2	-9 400,2	-10 138,6	7,9 %
Ympäristöterveydenhuolto	-167,7	-169,9	-162,7	-4,2 %
Hoito- ja hoivapalvelut	-6 669,8	-6 754,8	-6 346,8	-6,0 %
Aikuissosiaalityö	-122,8	-136,9	-159,3	16,4 %
Aikuisten psykososiaaliset palv.	-815,1	-791,5	-807,6	2,0 %
Työllisyyspalvelut	-552,3	-653,2	-543,7	-16,8 %
Perhepalvelut	-1 486,9	-1 509,1	-1 442,9	-4,4 %
Vammaispalvelut	-1 743,0	-1 695,4	-1 933,1	14,0 %
Sivistyksen hallinto	-154,8	-167,7	-145,5	-13,2 %
Varhaiskasvatus	-3 261,1	-3 207,5	-3 140,2	-2,1 %
Perusopetus	-5 842,1	-6 124,6	-6 069,6	-0,9 %
Toisen asteen opetus	-1 019,5	-461,3	-484,1	4,9 %
Kulttuuripalvelut	-192,0	-182,3	-177,6	-2,6 %
Kirjastopalvelut	-316,2	-313,6	-307,7	-1,9 %
Nuoriso- ja liikuntapalvelut	-369,8	-381,4	-396,6	4,0 %
Vapaa sivistystyö	-279,1	-291,0	-243,4	-16,4 %
Ympäristöpalvelut	-368,3	-470,3	-441,6	-6,1 %
Teknisten palveluiden hallinto	-107,7	-97,4	-97,3	-0,1 %
Yhdyskuntatekniikka	-1 139,5	-1 140,6	-1 260,0	10,5 %
Kiinteistönhoito	426,7	62,5	287,7	360,0 %
Ravintopalvelut	256,4	30,8	-0,8	-102,6 %
Siivouspalvelut	-50,0	-2,1	11,8	-661,9 %
Toimintakate yhteensä	-42 327,6	-42 320,0	-42 077,6	-0,6 %
- lisäksi poistot	-2 184,7	-2 255,0	-2 170,0	-3,8 %
Yhteensä	-44 512,3	-44 575,0	-44 247,6	-0,7 %

11.2. Keskusvaalilautakunta

11.2.1. Toimielimen alla olevat suurtuotteet, palvelukuvaukset ja vastuuhenkilöt:

Suurtuote	Vastuuhenkilö
Vaalit	Keskusvaalilautakunnan sihteeri

Keskusvaalilautakunta vastaa vaalien järjestämisestä kunnassa vaalilain ja oikeusministeriön ohjeiden mukaisesti.

Vuonna 2021: Kuntavaalit

Vuonna 2022: ei vaaleja

Vuonna 2023: Eduskuntavaalit

11.2.2. Strategiset tavoitteet

Valtuuston asettamat strategiset kehittämiskohteet

- Ei ole vaalien toimittamiseen asetettuja strategisia kohteita.

11.2.3. Talous

Valtuuston asettama määräraha toimielimelle

Yhteensä	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Tulos (1 000 €)					
Tuotot	25,2	0,0	0,0	0,0	25,0
Kulut	-28,4	0,0	-25,0	0,0	-30,0
Toimintakate	-3,2	0,0	-25,0	0,0	-5,0

11.2.4. Toiminnalliset ja taloudelliset muutokset:

Toiminnallisia muutoksia ei ole tapahtunut, äänestysalueita on edelleen 6 kpl.

11.2.5. Toimielimen hyväksymät toiminnalliset tavoitteet/kehittämiskohteet (taustainformaatio valtuustolle)

- Vaaleihin liittyvien lakisääteisten tehtävien toteuttaminen asianmukaisesti.

11.2.6. Toimielimen hyväksymät suurtuotekohtaiset määrärahat ja mittarit (taustainformaatio valtuustolle)

Vaalit	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Mittarit					
Äänestysaktiivisuus	65	0	66	0	67
Kulut/asukas	-4,1	0,0	-3,7	0,0	-4,4
Tulos (1 000 €)					
Tuotot	25,2	0,0	0,0	0,0	25,0
Kulut	-28,4	0,0	-25,0	0,0	-30,0
Netto	-3,2	0,0	-25,0	0,0	-5,0

11.3. Tarkastuslautakunta

11.3.1. Toimielimen alla olevat suurtuotteet, palvelukuvaukset ja vastuuhenkilöt:

Suurtuote	Vastuuhenkilö
Tarkastustoimi	Hallinto- ja talousjohtaja

Tarkastuslautakunta vastaa tilintarkastuksen asianmukaisesta toteuttamisesta. Lautakunta arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet saavutettu ja antaa valtuustolle arviointikertomuksen. Varsinaisen tarkastuksen suorittaa ostopalveluna BDO Audiator Oy. Kuntalain 122 §:n mukaisena vastuunaikaisena tilintarkastajana toimii JHT, HT Ari Virolainen, joka vastaa tarkastuksen laadusta ja antavat valtuustolle tilintarkastuskertomuksen. Tilintarkastusyhteisö on valittu tarkastamaan vuosien 2020 ja 2021 tilit.

11.3.2. Strategiset tavoitteet

Valtuuston asettamat strategiset kehittämiskohteet

- Strategian ja toimeenpano-ohjelman toteuttamisen arviointi.

11.3.3. Talous

Valtuuston asettama määräraha toimielimelle

Yhteensä	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Tulos (1 000 €)					
Tuotot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kulut	-19,2	-21,0	-20,7	-20,0	-20,0
Toimintakate	-19,2	-21,0	-20,7	-20,0	-20,0

11.3.4. Toiminnalliset ja taloudelliset muutokset:

Tarkastuslautakunnan toiminnassa ei ole kuluvaan vuoteen verrattuna tapahtumassa merkittäviä muutoksia. Tarkastuslautakunnan vastuulla on yhä mm. seurata ja päivittää luottamushenkilöistä koostuvaa sidonnaisuusrekisteriä. Talousarviossa on varauduttu koulutukseen jäsenistön mahdollisesti vaihtuessa vuonna 2021 pidettävien kuntavaalien vuoksi.

11.3.5. Toimielimen hyväksymät toiminnalliset tavoitteet/kehittämiskohteet (taustainformaatio valtuustolle)

- Valtuuston tukeminen toiminnan arvioinnissa

11.3.6. Toimielimen hyväksymät suurtuotekohtaiset määrärahat ja mittarit (taustainformaatio valtuustolle)

Tarkastustoimi	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Mittarit					
Kokousten lukumäärä	6	6	6	6	6
Tarkastusten lukumäärä	12,8+6,5	9+7	10+7	10+7	10+7
€ / kokousten lkm	-3 204,73	-3 500,00	-3 450,00	-3 333,33	-3 333,33
Tulos (1 000 €)					
Tuotot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kulut	-19,2	-21,0	-20,7	-20,0	-20,0
Netto	-19,2	-21,0	-20,7	-20,0	-20,0

11.4. Kaupunginhallitus

11.4.1. Toimielimen alla olevat suurtuotteet, palvelukuvaukset ja vastuuhenkilöt

Suurtuote	Vastuuhenkilö
Hallintopalvelut	Hallinto- ja talousjohtaja
Henkilöstöhallintopalvelut	Varhaiskasvatus- ja henkilöstöpäällikkö
Taloushallintopalvelut	Taluspäällikkö
Erillispalvelut	Kaupunginjohtaja
Tietohallintopalvelut	Tietojärjestelmäsuunnittelija
Kehittäminen ja elinkeinotoimi	Kaupunginjohtaja

Hallintopalvelut: Hallinto- ja talousjohtaja

Hallintopalvelut vastaavat keskitettyjen hallinnollisten palveluiden tuottamisesta sekä kaupungin suhdetoiminnasta, tiedotuksesta ja brändityöstä.

Henkilöstöhallintopalvelut: Varhaiskasvatus- ja henkilöstöpäällikkö

Henkilöstöhallintopalveluiden tavoitteena on tukea strategian täytäntöönpanoa hyvällä henkilöstöpolitiikalla, joka kannustaa henkilöstöä osallistumaan palvelujen kehittämiseen asiakaslähtöisesti. Henkilöstöhallintopalvelut pitävät sisällään myös työterveyshuollon sekä palkkahallintopalvelut.

Taloushallintopalvelut: Taluspäällikkö

Taloushallintopalvelut vastaavat keskitettyjen taloushallintopalveluiden tuottamisesta.

Erillispalvelut: Kaupunginjohtaja

Erillispalvelut vastaavat pelastustoimen ja maaseutupalveluiden lakisääteisten tehtävien hoitamisesta.

Tietohallintopalvelut: Tietojärjestelmäsuunnittelija

Tietohallintopalvelut vastaavat puhelinvaihteesta sekä kaupungin ICT-palveluista.

Kehittäminen ja elinkeinotoimi: Kaupunginjohtaja

Kehittäminen ja elinkeinotoimi –suurtuote vastaa kaupungin elinkeinotoimesta (yhdessä Kehittämisyhtiö Ikaalisten Kylpyläkaupunki Oy:n kanssa), seutuyhteistyöstä sekä hanketyöstä.

11.4.2. Strategiset tavoitteet

Valtuuston asettamat strategiset kehittämiskohteet

Strategisina kehittämiskohteina ovat seuraavat asiat:

1. Elinvoiman kehittäminen
2. Hyvinvointia tukevien toimenpiteiden koordinointi
3. Talouden tasapainottaminen
4. Kehittämisen ja kokeilun koordinointi

Osallistutaan Pirkanmaan kuntien yhteiseen sote-valmistelutyöhön.

11.4.3. Talous

Valtuuston asettama määräraha toimielimelle

Yhteensä	TP 2019	TA 2020 +muutos	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Tulos (1 000 €)					
Tuotot	740,7	886,3	876,8	784,5	779,5
Kulut	-2 931,6	-3 177,2	-3 197,3	-2 938,0	-2 883,0
Toimintakate	-2 191,0	-2 290,9	-2 320,5	-2 153,5	-2 103,5

11.4.4. Toiminnalliset ja taloudelliset muutokset:

Hallinnollisten prosessien yhtenäistäminen sekä markkinoinnin ja tiedottamisen koordinointi. Lisäksi hallintopalvelut johtaa palveluiden digitalisoinnin kehittämistä ja uusien ohjelmistojen käyttöönottoa.

11.4.5. Toimielimen hyväksymät toiminnalliset tavoitteet/kehittämiskohteet

- Valtuuston tukeminen toiminnan arvioinnissa
- Ikaalinen –kaupunkibrändin tunnetuksi tekeminen
- Yritysyhteistyön kehittäminen
- Tiedonhallintamallin käyttöönotto, arkistointiprosessien kuvaaminen sekä tiedonohjaussuunnitelman päivittäminen sekä sen mukaisen toiminnan järjestäminen
- Tietohallinnon prosessien tehostaminen, tietoteknisten ratkaisujen ja toimintamallien uudistaminen sekä prosessikuvausten tekeminen
- Henkilöstön tietosuojatietouden kasvattaminen ja tietosuojakoulutuksen lisääminen perehdytysuunnitelmaan
- Digitalisaation kehittäminen koko kaupunkiorganisaatiossa sekä palveluprosessien (sisäisten ja ulkoisten) automatisointi (Digihanke)
- Taloushallinnon prosessien tehostaminen ja digitalisointi

- Talousarvioprosessin kehittäminen
- Esimiesten talousosaamisen vahvistaminen ja raportoinnin kehittäminen
- Sisäisen valvonnan tietoisuuden lisääminen
- Työoikeuden- ja tes-osaamisen vahvistaminen
- Johtamisen-, esimiestyön ja muutosjohtamisen osaamisen kehittäminen ja vahvistaminen
- Strategisen työkykyjohtamisen ja työterveysyhteistyön kehittäminen

Hallintopalvelut	TP 2019	TA 2020 +muutos	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Mittarit					
Hallituksen kokoukset	15	10	10	10	10
Valtuuston kokoukset	9	6	6	6	6
Kulut/asukas	-112,2	-119,5	-129,3	-125,0	-123,0
Tulos (1 000 €)					
Tuotot	145,4	153,8	175,6	175,0	175,0
Kulut	-779,1	-830,3	-882,7	-850,0	-830,0
Netto	-633,7	-676,5	-707,1	-675,0	-655,0

Henkilöstöhallintopalvelut	TP 2019	TA 2020 +muutos	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Mittarit					
Sairauspoissaolopäi- vät/työntekijä *	13,6	12,0	12,0	12,0	12,0
Palkkalaskelmien lkm/vuosi	11 716	10 000	10 000	10 000	10 000
€/palkkalaskelma	-10,6	-13,8	-13,4	-13,4	-13,4
Kulut/asukas	-57,9	-65,5	-64,7	-64,7	-63,7
Tulos (1 000 €)					
Tuotot	110,2	75,0	83,0	80,0	80,0
Kulut	-402,3	-455,3	-441,8	-440,0	-430,0
Netto	-292,1	-380,3	-358,8	-360,0	-350,0

* htv teoreettinen

Taloushallintopalvelut	TP 2019	TA 2020 +muutos	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Mittarit					
Kulut/asukas	-12,2	-27,9	-36,6	-32,4	-29,6
Tulos (1 000 €)					
Tuotot	10,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Kulut	-169,2	-193,7	-256,3	-220,0	-200,0
Netto	-159,1	-193,7	-256,3	-220,0	-200,0

Erillispalvelut	TP 2019	TA 2020 +muutos	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Mittarit					
Maaseutupalvelut (€/asukas)	-9,7	-10,6	-10,8	-10,7	-10,8
Kustannukset, maaseutupalv.	-67,2	-73,8	-73,6	-73,0	-73,0
Pelastustoimi (€/asukas)	-76,8	-79,8	-81,3	-81,6	-82,2
Kustannukset, pelastustoimi	-533,8	-554,4	-555,0	-555,0	-555,0
Tulos (1 000 €)					
Tuotot	8,8	8,4	9,5	9,5	9,5
Kulut	-605,2	-628,2	-633,4	-628,0	-628,0
Netto	-596,4	-619,8	-623,9	-618,5	-618,5

Tietohallintopalvelut	TP 2019	TA 2020 +muutos	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Mittarit					
Työasemien määrä*	420	450	415	415	415
Kulut/työasema	-1458,9	-1353,1	-1259,5	-1253,0	-1241,0
Kulut/asukas	-88,2	-87,6	-76,6	-76,5	-76,3
Tulos (1 000 €)					
Tuotot	466,2	566,1	521,7	520,0	515,0
Kulut	-612,8	-608,9	-522,7	-520,0	-515,0
Netto	-146,6	-42,8	-1,0	0,0	0,0

* luku ei sisällä chromebookeja ja tabletteja

Kehittäminen ja elinkeinotoimi	TP 2019	TA 2020 +muutos	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Mittarit					
Kulut/asukas	-52,28	-62,82	-67,46	-41,18	-41,48
Tulos (1 000 €)					
Tuotot	0,0	83,0	87,0	0,0	0,0
Kulut	-363,1	-460,8	-460,4	-280,0	-280,0
Netto	-363,1	-377,8	-373,4	-280,0	-280,0

11.5. Sosiaali- ja terveyslautakunta

11.5.1. Toimielimen alla olevat suurtuotteet, palvelukuvaukset ja vastuuhenkilöt:

Suurtuote	Vastuuhenkilö
Sote hallinto	Perusturvajohtaja
Vastaanottopalvelut	Ylilääkäri
Kuntoutuspalvelut	Johtava hoitaja
Suun terveydenhuolto	Perusturvajohtaja
Erikoissairaanhoido	Ylilääkäri
Ympäristöterveydenhuolto	Perusturvajohtaja
Hoito- ja hoivapalvelut	Vanhuspalveluiden päällikkö
Aikuissosiaalityö	Johtava sosiaalityöntekijä
Aikuisten psykososiaaliset palvelut	Päihde- ja mielenterveyspalveluiden päällikkö
Työllisyyspalvelut	Työllisyyspalveluiden päällikkö
Perhepalvelut	Johtava sosiaalityöntekijä
Vammaispalvelut	Vammaispalveluiden päällikkö

Hallinto: Perusturvajohtaja

Soten hallinnon suurtuote käsittää sosiaali- ja terveystoimen hallinnon, lautakunnan, tietohallinnon ja keskusvaraston.

Vastaanottopalvelut: Ylilääkäri

Vastaanottopalvelut sisältää avoterveydenhuollon ja tk-sairaalan. Se on perusterveydenhuollon keskeisin suurtuote. Vastaanottopalvelut tuottaa terveysneuvontaa, terveyskeskuslääkäri- ja hoitajapalveluita sekä tukee väestön terveyden edistämistä ja sairauksien ennaltaehkäisyä.

Kuntoutuspalvelut: Johtava hoitaja

Kuntoutuspalvelut tuottavat lääkinällisen kuntoutuksen palveluita, apuvälinepalveluita sekä avo- että laitoshoidona.

Suun terveydenhuolto: Perusturvajohtaja

Ikaalisten suun terveydenhuollon tehtävänä on edistää väestön suun terveyttä ja järjestää suun terveydenhuollon palvelut. Hyvin yhteen sovitettujen ja oikea-aikaisien palvelujen ovat tehokas ennaltaehkäisevän työn muoto. Suun terveydenhuollon palveluiden tavoitteena on taata kuntalaisille hyvät palvelut laadukkaasti ja asiakaslähtöisesti. Hoitoon pääsy määräytyy hoidon tarpeen ja sen edellyttämän kiireellisuuden mukaan.

Erikoissairaanhoido: Ylilääkäri

Erikoissairaanhoidon tehtävänä on järjestää erityisosaamista vaativien sairauksien hoito. Ikaalislaitosten erikoissairaanhoidon palvelut tuottaa pääasiassa Pirkanmaan sairaanhoitopiiri. Erikoissairaanhoidon palveluja ostetaan myös muilta julkisilta palveluntuottajilta (asiakkaan valinnanvapaus) sekä kilpailutetuilta palveluiden tuottajilta.

Ympäristöterveydenhuolto: Perusturvajohtaja

Ympäristöterveydenhuollon palvelut ostetaan Sastamalan kaupungilta. Ympäristöterveydenhuolto Ikaalisissa koostuu eläinlääkäriin, päivystäjäläinlääkäriin, valvontaeläinlääkäriin ja terveystarkastajan palveluista.

Hoito- ja hoivapalvelut: Vanhuspalveluiden päällikkö

Hoito- ja hoivapalvelujen tarkoitus ja tehtävä on tukea hoitoa ja hoivaa tarvitsevien ihmisten itsenäistä ja omavastuista elämänhallintaa sekä psyykkistä, fyysistä, sosiaalista ja terveydellistä hyvinvointia kodissa, päivätoiminnassa, asumispalveluissa yhteistyössä kolmannen sektorin, yritysten ja maakunnan sote-toimijoiden kanssa.

Aikuissosiaalityö: Johtava sosiaalityöntekijä

Aikuissosiaalityön avulla tuetaan asiakkaiden itsenäistä ja omavastuista elämänhallintaa sekä fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia. Asiakasta ohjataan, tuetaan ja neuvotaan erilaisissa elämäntilanteissa.

Aikuisten psykososiaaliset palvelut: Päihde- ja mielenterveyspalveluiden päällikkö

Aikuisten psykososiaaliset palvelut sisältävät aikuisille tarjottavat päihde- ja mielenterveyspalvelut. Aikuisten psykososiaalisten palvelujen tavoitteena on vahvistaa asiakkaan asemaa, edistää mielenterveyttä ja päihdeettömyyttä sekä ongelmien ehkäisyä avohoitopalveluja painottaen.

Työllisyyspalvelut: Työllisyyspalveluiden päällikkö

Työllisyyspalveluiden tavoitteena on osallisuuden, työelämävalmiuksien ja koulutukseen tai työ- ja elinkeinoviranomaisen tarjoamaan julkiseen työvoimapalveluun osallistumisen mahdollisuuden lisääminen moninaisin asiakas- ja verkostotyön keinoin.

Perhepalvelut: Johtava sosiaalityöntekijä

Perhepalvelut sisältävät mm. sosiaalihuoltolain mukaiset perhepalvelut, lastenvalvonnan, perheneuvonnan ja lastensuojelun palvelut. Perhepalvelujen tavoitteena on tarjota apua ja tukea perheen elämän erilaisissa tilanteissa mahdollisemman varhaisessa vaiheessa. Perheneuvonta tuottaa psykologipalvelut Hämeenkyröön ja Ikaalisiin sekä ostaa lastenpsykiatriin palveluita.

Vammaispalvelut: Vammaispalveluiden päällikkö

Vammaispalveluja järjestetään vammaispalvelulain, kehitysvammalain ja sosiaalihuoltolain perusteella. Vammaispalvelujen tavoitteena on tukea vammaisen henkilön mahdollisuuksia elää ja toimia yhdenvertaisena yhteiskunnan jäsenenä sekä ehkäistä ja poistaa vammaisuuden aiheuttamia haittoja ja esteitä.

11.5.2. Strategiset tavoitteet

Valtuuston asettamat strategiset kehittämiskohteet

Kaupunginvaltuuston hyväksymät strategiset valinnat ovat elinvoima, kokeilut ja kehittäminen, hyvinvointi sekä tasapainoinen talous. Arvoina ovat asiakaslähtöisyys, avoimuus ja yritysmyönteisyys.

11.5.3. Talous

Valtuuston asettama määräraha toimielimelle

Yhteensä	TP2019	TA 2020	TA2021	TS 2022	TS 2023
Tulos (1 000 €)					
Tuotot	3 624,8	3 491,4	4 789,1	4 796,2	4 807,8
Kulut	-31 322,0	-30 753,0	-32 036,4	-32 035,2	-32 083,2
Toimintakate	-27 697,1	-27 261,6	-27 247,3	-27 239,0	-27 275,4

11.5.4. Toiminnalliset ja taloudelliset muutokset:

- Sosiaali- ja terveystoimen päätavoitteet ovat palveluiden saatavuuden parantaminen, ennaltaehkäisy, laadun parantaminen, yhteistyön parantaminen, kustannusten kasvun hillintä sekä covid-19 pandemiasta selviäminen.
- Keskeisenä yhteisenä tavoitteena on myös osallistua PirSote- ja Kommas-hankkeisiin 1.10.2020 - 31.12.2021.
- Sote tietohallinto tukee suurtuotteiden muutosprosesseja ja digitaalisten ratkaisujen eteenpäinviemistä sekä lakisääteisten toiminnallisuuksien käyttöönottoa. Se myös osallistuu Kommas-digihankkeisiin ja tukee PirSote-digihankkeisiin osallistumista sekä seuraa aktiivisesti sosiaalihuollon Kanta-valmistelua.
- Terveysneuvonnassa terveydenedistämistyötä kohdennetaan ennaltaehkäisyyn terveystarkastusten, elämäntapaohjauksen ja vastuuttamisen avulla. Yhteistyötä vahvistetaan työllisyyden sektorille. Tehdään asiakassegmentointia, tarjotaan palveluita tarpeen mukaan. Käyttöön otetaan diabetespotilaan hoitopolku, jota THL -pilotissa luotu. Jatketaan poikkihallinnollisten hoitopolkujen juurruttamista (lu-ki tuki). Tuotetaan uudenlaisia ryhmäohjaus -paketteja (Tulppa) yhteistyössä kuntoutuspalveluiden kanssa.
- Vastaanottopalveluissa koetetaan saada ihmiset käyttämään kiireellisissä palveluissa ajanvastausta yhä enemmän. Kehitetään hoitajien vastaanotto toimintoja, kuten sairaanhoitajan erityislääkeasiantuntijuus, haavahoidot, antiko-poli. Otetaan erikoissairaanhoidosta tehtävän siirtoja perusterveydenhuollon puolelle. Käyttöön otetaan ja vahvistetaan digitaalisia palveluita.
- Fyysisiä tiloja koskevat rakenteelliset uudistukset talossa on aloitettu suunnittelutyön kautta 2020 ja tavoitteellinen toteutus vuonna 2021 TK-sairaalan osalta testamenttivaroilla. Röntge-

nin tilaratkaisujen päivitystä harkitaan vielä, mutta suoradigilaitteiden hankinnan suunnittelua, kilpailutusta ja toteutusta valmistellaan leasing-rahoituksella. Vastaanoton tilojen uudistamisen tavoitteena on vahvistaa toimintojen sujuvuutta, työturvallisuutta ja tietosuojaa (investointiesityksessä).

- Osaston potilaspaikat vähenevät 14 paikkaan, mikäli toiminta sen sallii (esim. koronatilanne). Tavoitteena on osaston potilaspaikkojen käyttöasteen vakiinnuttaminen yli 95 %. Kehitetään kotiutushoitajatoimintaa, yksilövastuista hoitotyötä ja hiljaista raportointia. Remontoidaan tiloja ja parannetaan estetiikkaa sekä luodaan yhteisiä tiloja vastaanoton kanssa (testamenttilahjoitus).
- Kuntoutuksessa kohennetaan työpanosta asiakasvastaanottojen lisäämiseen. Kuntoutustyöryhmän päätöksenteon tukena laatu ja vastaaminen valtakunnallisiin lääkinällisen kuntoutuksen apuvälinesuosituksiin. Esitetään, että palautetaan yksi fysioterapeutin toimi sekä aloitetaan suoravastaanottoimintojen tarjoaminen ja kotikuntoutuksen strukturoitu kehittäminen (PirSote-hankkeet).
- Suun terveydenhuollossa kehitetään sähköistä ajanvarausta, otetaan käyttöön jatkuva asiakaspalautejärjestelmä Roidu sekä toteutetaan oman vastuun ottamiseen liittyen kaikkien 17-vuotiaiden järjestelmällinen ehkäisevän hoidon vastaanottokäynti.
- Erikoissairaanhoidon kuluja pyritään hallitsemaan tehokkaalla ja oikea-aikaisella omalla toiminnalla sekä yhteistyöllä Terveystalon kanssa.
- Hoito- ja hoivapalveluissa asiakkaiden toimintakyvyn tukeminen perustuu avoimeen asiakaslähtöiseen palvelutarpeen arviointiin mikä tehdään maakunnallisen toimintakykyarvioinnin, RAI:n, kriteereiden ohjaamana vuodesta 2021 myös asumispalveluissa. Kotihoito otti RAI:n käyttöön 2020. Asiakkaan tukeminen perustuu kotona asumisen tukemiseen, elintapojen, osallisuuden, vaikuttavien palveluiden, turvallisen elinympäristön tavoitteiden huomioimisella. Ikästrategian, Ikaalisten Illan, päivitys tehtävä loppuun covid-19 siirtymisen vuoksi.
- Aikuissosiaalityössä sosiaalisen kuntoutuksen ryhmätoiminnan kehittäminen edelleen keskiössä yhteistyössä soten muiden suurtootteiden kanssa. Aikuissosiaalityö tekee tiivistä yhteistyötä työllisyyspalveluiden sekä päihde- ja mielenterveyspalveluiden kanssa.
- Aikuisten psykososiaalisissa palveluissa luodaan käytännöt Sote-organisaation sisällä, joilla voidaan tarjota tuetun asumisen palvelua sitä tarvitseville asiakkaille. Tehostetaan toimintaa ryhmätoimintoja lisäämällä. Edelleen pyritään vähentämään palveluiden ostoja siirtämällä asiakkaita kevyemmän tuen piiriin.
- Työllisyyspalvelut siirtyivät kaupunginhallituksen alaisuudesta sosiaali- ja terveystoimeen muodostaen siellä oman suurtootteen vuoden 2020 alusta. Työllisyydenhoidon kuntakokeilu alkaa 1.1.2021. Mikäli kuntouttavan työtoiminnan lakimuutos hyväksytään, edellyttää se yksilöllisen tuen ja ohjauksen kirjaamista aktivointisuunnitelmaan. Lain suunniteltu voimaantuminen 1.1.2021.
- Perhepalveluissa työntekijäresurssi on vahvistunut syksyllä 2020 sosiaalityöntekijällä ja toinen perhetyöntekijä-sosiaaliohjaaja jäänyt pois. V. 2021 otetaan käyttöön systemisen tiimimallin mukainen työskentelymalli, johon sisältyy myös perheterapeutista osaamista. Lisäksi vahvistetaan edelleen sosiaalihuoltolain mukaisia ja lastensuojelun avopalveluita ottamalla

erilaisia menetelmiä käyttöön mm. perhetyössä ja lisäämällä tukiperheiden/tukihenkilöiden määrää.

- Vammaispalveluissa maakunnallisen henkilökohtaisen avun, omaishoidon tuen ja perhehoidon keskuksen toiminta laajenee henkilökohtaisen avun osalta kattamaan myös ostopalveluna järjestettävät henkilökohtaisen avun palvelut vuoden 2021 alussa. Kehitysvammaisten asumispalveluiden osalta sitoudutaan hankkimaan uusien asiakkaiden asumisen palvelut maakunnallisen hankintamenettelyn mukaisilta palveluntuottajilta vuoden 2021 alusta. Alle 65-vuotiaiden omaishoidon tuen osalta jatketaan edelleen omaishoidon tuen yhteisten maakunnallisten toimintamallien käyttöönoton valmistelua. Näillä toimilla haetaan tehokasta ja yhdenvertaista palvelutuotantoa koko maakunnan alueella.

11.5.5. Toimielimen hyväksymät toiminnalliset tavoitteet/ kehittämiskohteet (taustainformaatio valtuustolle)

- Terveydenedistämisen sekä sairauksia ennaltaehkäisevän työn lisääminen.
- Kilpailukykyisten terveyspalveluiden ja hyvän lääkäritilanteen turvaaminen.
- PirSote- ja Komas-hanketyöhön osallistuminen.
- Toimintojen kehittäminen asiakaslähtöisesti ja kustannustehokkaasti.
- Kuntouttamisen kehittäminen kaikissa ikäryhmissä. Kotikuntoutus osana yhteiskunnallista tavoitetta ikäihmisten kotona asumisen tukeminen. Moniammatillisen kuntoutuksen tehostaminen.
- Kotiasumisen tukeminen soten lisäksi muissa hallintokunnissa, yrityksissä, järjestöissä.
- Maakunnallisen toimintakykymittarin käyttöönotto palvelutarvearviossa myös asumispalveluissa.
- Asumispalvelun laajennus Kotipihlajassa ja LVIS-saneeraus Toivolansaarikodissa.
- 1.10.2020 voimaan tullut uuden hoitajamitoituslain mukainen työskentely.
- Pirkanmaan kuntien työllisyyden kuntakokeilun tavoitteena on edistää nykyistä tehokkaammin työttömien työnhakijoiden työllistymistä ja koulutukseen ohjautumista sekä tuoda uusia ratkaisuja työvoiman saatavuuteen.
- Perhekeskustoimintamallin luominen hallintokuntien ja 3. sektorin toimijoiden yhteistyönä.
- Aikuissosiaalityössä kehitetään sosiaalisen kuntoutuksen ryhmätoimintaa yhteistyössä soten muiden suurtuotteiden kanssa
- Perhepalveluissa otetaan käyttöön systemisen tiimimallin mukainen työskentelymalli, jolla vahvistetaan asiakkaan osallisuutta.
- Vammaispalveluissa kiinnitetään erityistä huomiota asiakkaiden ohjautumisen prosessien kehittämiseen erityisryhmien päiväkaiseen toimintaan osallistumisen osalta yhteistyössä muiden suurtuotteiden ja yhteistyötahojen kanssa. Toimintakeskuksen ryhmien sisältöjä kehitetään asiakasraatien keinoin taloudelliset ja toiminnalliset reunaehdot huomioiden. Toimintakeskuksen tilojen kehittäminen aloitetaan vastaamaan toiminnan tarpeita. Vammaispalvelulain mukaisena sopeutusvalmennuksena tarjottavaa Nepsy-valmennusta kehitetään ryhmä-

muotoiseen suuntaan yksilöille tarjottavan valmennuksen rinnalla. Ryhmämuotoinen valmennus on vaikuttavampi ja kustannustehokkaampi palvelun tuottamisen muoto samalla kun se tuottaa yhteisöllisyyden kokemusta asiakkaille. Yhteistyössä liikuntatoimen kanssa pyritään edelleen parantamaan ja kehittämään erityisryhmien liikuntamahdollisuuksia.

11.5.6. Toimielimen hyväksymät suurtuotekohtaiset määrärahat (taustainformaatio valtuustolle)

Sote hallinto	TP 2019	TA 2020 +muutos	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Tulos (1 000 €)					
Tuotot	7,7	5,5	187,1	187,0	187,0
Kulut	-446,6	-670,7	-872,7	-872,0	-872,0
Netto	-438,9	-665,2	-685,6	-685,0	-685,0

Vastaanottopalvelut	TP 2019	TA 2020 +muutos	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Mittarit					
Hoitotakuun toteutuminen	toteutunut	toteutuu	toteutuu	toteutuu	toteutuu
Lääkäri- ja hoitajakäynnit	23 923	27 000	25 000	25 000	25 000
Tk sairaalan hoitajaksot (lkm)	801	700	600	600	600
Tk sairaalan käyttöaste	92,1	97 %	97 %	97 %	97 %
Tk sairaalan hoitoaika keskimäärin	8,9	8,5 pv	7,0 pv	7,0 pv	7,0 pv
Asiakastyytyväisyys	hyvä	hyvä	hyvä	hyvä	hyvä
Tulos (1 000 €)					
Tuotot	991,3	997,3	1 184,3	1 185,0	1 185,0
Kulut	-5 349,6	-5 471,2	-5 150,7	-5 150,7	-5 150,7
Netto	-4 358,3	-4 473,9	-3 966,4	-3 965,7	-3 965,7

Kuntoutuspalvelut	TP 2019	TA 2020 +muutos	TA2021	TS 2022	TS 2023
Mittarit					
Kuntoutuksen asiakkaat (kpl)	471	550	700	750	800
Kuntoutuksen käyntikontaktit, kpl	1640	**)	1800	1900	2000
€/asukas	-53,5	-54,5	-57,9	-58,5	-59,2
Tulos (1 000 €)					
Tuotot	13,8	7,5	7,5	7,5	7,5
Kulut	-371,3	-338,8	-395,5	-395,5	-395,5
Netto	-357,6	-331,3	-388,0	-388,0	-388,0

**) Ei sisällä kaikkia mittareita.

Suun terveydenhuolto	TP2019	TA 2020	TA2021	TS 2022	TS 2023
Mittarit					
Hoidon kattavuus väestöstä	41	41 %	41 %	41 %	41 %
Hoitoon pääsy (kiireetön)	1 kk	1 kk	1 kk	1 kk	1 kk
Kariesindeksi 12-vuotiailla (DMF)	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1
Tulos (1 000 €)					
Tuotot	301,3	285,0	295,0	295,0	295,0
Kulut	-941,8	-965,2	-966,8	-968,0	-970,0
Netto	-640,5	-680,2	-671,8	-673,0	-675,0

Erikoissairaanhoito	TP2019	TA 2020	TA2021	TS 2022	TS 2023
Mittarit €/asukas	-1489,2	-1352,5	-1485,5	-1492,6	-1511,1
Tulos (1 000 €)					
Tuotot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kulut	-10 344,2	-9 400,2	-10 138,6	-10 150,0	-10 200,0
Netto	-10 344,2	-9 400,2	-10 138,6	-10 150,0	-10 200,0

Ympäristöterveydenhuolto	TP2019	TA 2020	TA2021	TS 2022	TS 2023
Mittarit €/asukas	-24,3	-24,6	-24,0	-24,1	-24,4
Tulos (1 000 €)					
Tuotot	1,2	1,0	1,0	1,0	1,0
Kulut	-168,9	-170,9	-163,7	-164,0	-165,0
Netto	-167,7	-169,9	-162,7	-163,0	-164,0

Hoito- ja hoivapalvelut	TP2019	TA 2020	TA2021	TS 2022	TS 2023
Mittarit					
Päivätoiminta-asiakkaat	48	75	40	50	50
Yli 65 v. omaishoidon tuen hoidettavat/vuosi	69	65	80	75	70
Yli 75 v. säännöllisen kotihoidon piirissä 30.11.	13 %	13-14%	13-14%	13-14%	13-14%
Ikääntyneiden tehostettu palvelu- asuminen (keskim., oma tuotanto)	68	69	68	68	68
Ikääntyneiden tehostettu palvelu- asuminen (keskimäärin, ostot)	34	30	27	27	27
Tulos (1 000 €)					
Tuotot	1 393,5	1 375,1	2 228,4	2 230,0	2 240,0
Kulut	-8 063,3	-8 129,9	-8 575,2	-8 580,0	-8 580,0
Netto	-6 669,8	-6 754,8	-6 346,8	-6 350,0	-6 340,0

Aikuissosiaalityö	TP2019	TA 2020	TA2021	TS 2022	TS 2023
Mittarit €/asukas	-19,0	-20,6	-23,8	-22,1	-22,2
Tulos (1 000 €)					
Tuotot	9,4	6,5	3,4	3,4	3,4
Kulut	-132,3	-143,4	-162,7	-150,0	-150,0
Netto	-122,8	-136,9	-159,3	-146,6	-146,6

Aikuisten psykososiaaliset palvelut	TP2019	TA 2020	TA2021	TS 2022	TS 2023
Mittarit					
Asumispalveluasiakkaat €/asukas	13	15	17	16	15
Tulos (1 000 €)					
Tuotot	47,2	43,0	45,0	45,0	45,0
Kulut	-862,3	-834,5	-853,0	-850,0	-850,0
Netto	-815,1	-791,5	-808,0	-805,0	-805,0

Työllisyyspalvelut *)	TP2019	TA 2020	TA2021	TS 2022	TS 2023
Mittarit					
Työvoiman määrä	2 862	2 990	2 832	2 820	2800
Työttömyysprosentti	8,4 %	8,5 %	12,0 %	10,0 %	8,5 %
€/asukas	-127,8	-129,6	-125,9	-125,0	-125,2
Tulos (1 000 €)					
Tuotot	335,5	247,5	315,7	317,3	318,9
Kulut	-887,8	-900,7	-859,4	-850,0	-845,0
Netto	-552,3	-653,2	-543,7	-532,7	-526,1

*) Työllisyyspalvelut siirtyneet 1.1.2020 alkaen Kaupunginhallituksen alaisuudesta Sosiaali- ja terveystoimeen

Perhepalvelut	TP2019	TA 2020	TA2021	TS 2022	TS 2023
Mittarit					
Lastensuojelun avohuollon asiakkaat	61	52	48	46	45
€/asukas	-261,7	-264,7	-259,0	-260,3	-262,2
Tulos					
Tuotot	330,6	330,5	323,7	325,0	325,0
Kulut	-1 817,5	-1 839,6	-1 767,4	-1 770,0	-1 770,0
Netto	-1 486,9	-1 509,1	-1 443,7	-1 445,0	-1 445,0

Vammaispalvelut	TP2019	TA 2020	TA2021	TS 2022	TS 2023
Mittarit					
Alle 65 v. omaishoidon tuen asiakkaat alle 18-v + 18-64-v	27	25	14+13	14+13	14+13
Erityisryhmien päivä- ja työtoiminnan asiakkaat +avotyöntekijät/vuosi	29+9	30+8	35+7	35+7	35+7
Vaikeavamm. kuljetuspalveluasiakkaat 31.12.	135	120	120	120	120
Tulos (1 000 €)					
Tuotot	193,3	192,5	198,0	200,0	200,0
Kulut	-1 936,4	-1 887,9	-2 131,1	-2 135,0	-2 135,0
Netto	-1 743,0	-1 695,4	-1 933,1	-1 935,0	-1 935,0

11.6. Sivistyslautakunta

11.6.1. Toimielimen alla olevat suurtuotteet, palvelukuvaukset ja vastuuhenkilöt

Suurtuote	Vastuuhenkilö
Hallinto	Sivistysjohtaja
Varhaiskasvatus	Varhaiskasvatus- ja henkilöstöpäällikkö
Perusopetus	Sivistysjohtaja
Toisen asteen opetus	Sivistysjohtaja
Kulttuuripalvelut	Sivistysjohtaja
Kirjastopalvelut	Kirjastotoimen johtaja
Nuoriso- ja liikuntapalvelut	Nuoriso- ja liikuntas sihteeri
Vapaa Sivistystyö	Kansalaisopiston rehtori

Hallinto: Sivistysjohtaja

Hallintopalveluiden tehtävänä on johtaa koko sivistyspalveluiden tuottamista.

Varhaiskasvatus: Varhaiskasvatus- ja henkilöstöpäällikkö

Varhaiskasvatus vastaa varhaiskasvatuksen, esiopetuksen sekä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen ennaltaehkäisevän perhetyön tuottamisesta.

Perusopetus: Sivistysjohtaja

Perusopetus vastaa perusopetuksen sekä aamu- ja iltapäivätoiminnan ja oppilashuollon tuottamisesta.

Toisen asteen opetus: Sivistysjohtaja

Toisen asteen opetus tuotetaan SASKY koulutuskuntayhtymän kautta. Oppilashuoltopalvelut ovat kaupungin tuottamia.

Kulttuuripalvelut: Sivistysjohtaja

Kulttuuripalveluiden tehtävänä on vastata kulttuuripalveluiden tuottamisesta.

Kirjastopalvelut: Kirjastotoimen johtaja

Kirjastopalveluiden tehtävänä on vastata kirjastopalveluiden tuottamisesta.

Nuoriso- ja liikuntapalvelut: Nuoriso- ja liikuntas sihteeri

Nuoriso- ja liikuntapalveluiden tehtävänä on vastata nuoriso- ja liikuntapalveluiden tuottamisesta sekä hyvinvointikertomustyön koordinoinnista.

Vapaa sivistystyö: Kansalaisopiston rehtori

Kansalaisopiston rehtori vastaa kansalaisopistotoiminnan järjestämisestä. Sivistysjohtaja hoitaa oman työnsä ohella kansalaisopiston rehtorin tehtäviä.

11.6.2. Strategiset tavoitteet

Ikaalisten kaupunginvaltuusto on asettanut strategiset kehittämiskohteet, jotka on tarkastettu vuonna 2019:

- elinvoima
- kokeilut & kehittäminen
- hyvinvointi
- tasapainoinen talous

Kaupunginstrategian vuonna 2019 suoritettuna puolivälitarkastuksen jälkeen todettiin, että strategia on toteutunut osittain. Kaupungin asukasmäärä on jatkanut pientä alenemista, syntyvyys on puolittunut ja taloudellinen tilanne on muuttunut talouden tasapainosta alijäämän kattamisvelvoitteeseen. Tältä osin valtuustoseminaarissa keväällä 2020 on linjattu sopeuttamistoimia, jotka tulevat vaikuttamaan myös sivistysosaston talousarvioon vuodelle 2021. Lisäksi koronapandemia on muuttanut palveluiden järjestämistapaa keväällä 2020. Voidaan todeta, että sivistysosaston tavoitteiden saavuttamiseksi on tehty useita toimenpiteitä strategiakaudelle 2017-2020.

Uusi Ikaalinen -koulutuksen kautta henkilökunta on osallistunut oman työnsä kehittämiseen, varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkoselvitykset on tehty, toisen asteen opetus keskitetty kuntayhtymän alle ja liikuntapalveluiden alle perustettu vakituinen terveystieteiden ja liikuntatieteiden keskus. Lisäksi oppilashuollollisiin palveluihin on panostettu rekrytoimalla koulupsykologi sekä perustettu yhteistyössä Hämeenkyrön kanssa yhteinen joustavan perusopetuksen ryhmä yläkoulun oppilaille. Erilasten hankkeiden kautta on laajennettu hyvinvointia edistäviä ja hyvinvoinnin menetystä ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä. Hanketoiminnalla tuetaan mm. kevään 2020 oppimistulosten korjaamista, resursoidaan tukea tuen oppilaille, kehitetään digitaalisia palveluita sekä tuetaan koulua käymättömien oppilaiden koulupolkua. Kirjaston omatoimilukusali vahvistaa palvelun saavuttavuutta. Liikunta- ja nuorisotoimen koordinoima hyvinvoinnin edistämistyö on kehittänyt koko kunnan toimialojen yhteistä hyvinvoinnin edistämistyötä.

Hyvinvoinnin edistämistyö on olennainen perustehtävä. Strategisessa johtamisessa hyvinvoinnin edistämistyö tuodaan näkyviin tuloskorttien tavoitteissa. Niiden yhteyden rakentaminen hyvinvointikertomukseen on ollut strategiakauden keskeinen tavoite ja toteutuu tässä talousarviossa.

Tasapainoisen talouden tavoitteen saavuttamiseksi on tehty useita toimenpiteitä. On tiivistetty palveluverkkoa varhaiskasvatuksessa, perusopetuksen palveluverkko on kattava ja leikkaukset on kohdennettu tuntikehykseen, lisäksi jätetty tehtäviä täyttämättä eri toimialueilla ja järjestelty palveluita eri tavalla.

Talousarviokausi 2021 sisältää jälleen toimenpiteitä kustannusten leikkaamiseksi. Sivistyslautakunnan talousarvio on pienentynyt koko strategiakauden ajan ja se on vaatinut palveluiden sopeuttamista olemassa oleviin resursseihin. Sama tavoite näkyy myös tässä talousarviossa.

11.6.3. Talous

Valtuuston asettama määräraha toimielimelle

Yhteensä	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Tulos (1 000 €)					
Tuotot	1 297,6	1 257,5	1 413,4	1 355,2	1 305,2
Kulut	-12 732,2	-12 386,9	-12 378,1	-12 295,0	-12 245,0
Toimintakate	-11 434,6	-11 129,4	-10 964,7	-10 939,8	-10 939,8

11.6.4. Toiminnalliset ja taloudelliset muutokset

Talousarviovuoden 2021 isoimmat toiminnalliset muutokset liittyvät toimistohenkilöiden vaihtuvuuteen ja työnkuvien kehittämiseen resurssileikkausten kautta. Varhaiskasvatuksen osalta syntyvyyden vähenemisestä johtuvat palveluverkkomuutokset ja kodinhoidontuen väheneminen vaikuttavat merkittävästi palvelutuotantoon. Samalla ryhmäkorajausten tiukentaminen ja asiakasmaksujen alentaminen vaikuttavat kunnan talouteen. Syntyvyyteen on alustavasti ennustettu kasvua vuoden 2021 aikana, asukasmarkkinointia tulee tältä osin jatkaa ja kohdistaa erityisesti opiskelijoihin, lapsiperheisiin sekä työelämässä oleviin.

Perusopetuksessa kouluverkkotarkastelu ei ole johtanut palveluverkon kaventamiseen, menoleikkauksia tehtiin supistamalla tuntikehystä isommista yksiköistä. Toimintamenojen leikkauksia on odotettavissa myös lukuvuodelle 2022-2023, sillä talousarviosuunnittelussa kustannusvaikutus perusopetukselle suunnitellaan tuntikehysresursoinnissa seuraavalle lukuvuodelle. Tällöin mahdolliset säästötoimet onnistuvat täysimääräisesti vasta seuraavan lukuvuoden alussa. Oppilasmäärä on vielä perusopetuksessa pysynyt ennallaan ja ennusteen mukaan isoimmat muutokset toteutuvat taloussuunnitelmavuosien 22-23 jälkeen, jolloin toistaiseksi pienemmät opetusryhmät aloittavat perusopetuksessa. Aluekoulujen investoinnit ovat suunnitelman mukaan siirretty toteutumaan investointikaudelle 22-23. Koronapandemian vaikutukset näkyvät suurtuotteessa erityisesti laitteistokannan lisähankintoina ja tietohallinnon kustannusten nousuna, lisäksi varaudutaan lähi- ja etäopetusjärjestelyiden toteuttamiseen.

Toisen asteen opetuksen järjestämisestä vastaa koulutuskuntayhtymä SASKY. Opiskelijamäärät ovat IDEA-kampuksella kasvussa ja markkinointiin sekä opiskelijoiden jäämiseen asumaan paikkakunnalle on edelleen tehtävä toimenpiteitä. Pienlukiolisän poistuminen nostaa opetuksen järjestämisen kustannuksia kuntakompensaation kautta. Lisäksi ennakoitu lainsäädäntö toisen asteen maksuttomuudesta nostaa toteutuessaan kunnan rahoitusosuutta.

Liikuntatoimessa merkittävin muutos toteutuu olosuhteissa. Uuden liikuntahallin rakentamisen avustuspäätöksen toteuduttua investointi tehdään vuosina 22-23. Rakentaminen kohdistuu siis talousarviovuodelle ja on valmis taloussuunnitelmavuonna 2022. Osana hyvinvoinnin edistämistyötä liikuntatoimessa jatkaa myös terveystoimintakoordinaattori. Nuorisotoimessa muutos koskee henkilöstöjär-

jestelyitä, joiden myötä yhteinen työntekijä sosiaalipalveluiden kanssa poistuu ja tehtävänkuva muuttuu. Uusi nuorisovaltuusto aloitti toimintansa syksyllä 2020. Nuorisovaltuuston edustajat toimivat lautakunnissa ja myös sivistyslautakunnan kokouksiin osallistuu henkilö nuorisovaltuutetuista. Nuoriso- ja liikuntasihteerin tehtäviin kuuluu edelleen poikkihallinnollisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinointi.

Kirjastossa toteutunut omatoimilehtilukusalin käyttöönotto laajentaa palveluaikoja. Toimintaa kehitetään myös hanketoiminnan kautta, mm. lukemisen edistämisen hankkeen kautta. Se toteutetaan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen alkuopetuksen kanssa yhteistyössä.

Vapaan sivistystyön osalta järjestämisen selvittäminen toteutuu osana koulutus palveluna (KOPA) -hanketta. Kurssitarjonta kohdennetaan hyvinvointia edistävään toimintaan ja pyritään pitämään resurssien myötä mahdollisimman monipuolisena. Asiakasmaksujen 5% korotus kohdistuu kaikkiin toimialan palvelumaksuihin ja toteutetaan porrastetusti talousarviovuoden aikana.

Kulttuuripalveluissa jatketaan yhteistyötä paikallisten kulttuuritoimijoiden kanssa sekä tuotetaan Altin salissa elokuvatoimintaa. Talouden tasapainottamisohjelmassa on määritelty 10-30% leikkaus avustusmäärärahoihin.

Sivistyksen hallinnossa henkilöstövaihdoksien ja koulukuljetuskilpailutuksen toteutuminen vaikuttavat vuoden 2021 talousarvioon alentaen suurtuotteelle kohdistuvia kustannuksia. Muutosten myötä tulee painottaa erityisesti säännöllistä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamista osana perustyötä. Koulukuljetusten kilpailuttamisen vaikutus kustannuksiin arvioidaan tarkemmin vuoden 2021 aikana.

11.6.5. Toimielimen hyväksymät toiminnalliset tavoitteet/kehittämiskohteet (taustainformaatio valtuustolle)

Sivistyksen hallinto valmistelee, seuraa ja ylläpitää sivistysosaston toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamista. Toimintaa ohjaa kaupunkistrategia

- Toimialan strateginen johtaminen
- Hankekoordinointi ja hyvinvoinnin edistämistyö
- Yhteistyö paikallisten, alueellisten ja valtakunnallisten toimijoiden kanssa toimialan kehittämiseksi
- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttaminen ja seuranta
- Perusopetuksen ja toisen asteen kuraattoripalveluiden tuottaminen sekä perusopetuksen psykologipalveluiden tuottaminen

Varhaiskasvatus

- Varhaiskasvatussuunnitelman mukaisen toimintakulttuurin vahvistaminen painopisteenä positiivinen pedagogiikka ja arviointi
- Lasten hyvinvoinnin ja terveiden elämäntapojen edistäminen osana varhaiskasvatuksen arkea
- Esi- ja alkuopetuksen yhteistyön kehittäminen yhdessä perusopetuksen kanssa

Perusopetus vastaa perusopetuksen ja aamu- ja iltapäivätoiminnan toteuttamisesta

- Hyvinvointisuunnitelman tavoitteet ja mittarit
 - o Terveyden edistämisen arvio (TEA)-viisarin hyödyntäminen
 - o yksikkökohtaisten paikallisten hyvinvointikyselyiden hyödyntäminen
 - o kouluterveyskyselyn läpikäynti ja tavoitteiden asettaminen
 - o hyvinvointikehittäminen yhteisöllisessä oppilashuollossa, huoltajia jo opiskelijoita osallistaen
- Harrastetoimintayhteistyön kehittäminen niin, että jokaisella oppilaalla on harrastus
- Seudullinen yhteistyö hankkeiden ja yhteisen resursoinnin kautta mm. jopo-ryhmä ja koulutukset
- Pandemiaan varautuminen, lähi- ja etäopetusjärjestämisen kehittäminen

Toisen asteen suurtuote

- yhteistyö IDEA kampanuksen kanssa, markkinointitoimenpiteet – opiskelijasta asukkaaksi
- toisen asteen opiskeluhuollon kehittäminen
- toisen asteen opiskelijoiden hyvinvoinnin edistäminen, ohjautuminen paikallisten palveluiden piiriin

Kulttuuripalvelut vastaavat kulttuuritoiminnan tuottamisesta

- Altin salin elokuvateatterin markkinointi ja elokuvien sekä teemaesitysten tuottaminen (1/kk), yhteisöllisyys
- Musiikkiopiston tuottaminen yhteistyössä SASKY:n kanssa, taiteen perusopetus ja harrastaminen.
- Musiikkiopiston tilaratkaisu ja paikallisen toiminnan kehittäminen.
- Kulttuurisihteerin resurssi 2pv viikossa, yhteisöllisten tapahtumien koordinointi yhteisesti paikallisten toimijoiden kanssa sekä yhteisresursointi 1.1.-31.12.2021.
- Avustukset yhteisöille (SHS, Harmonikkainstituutti, Puistofilosofia, seuraintalot)

Kirjastopalvelut

- Kirjaston asiakaspalvelun kehittäminen yhteistyössä Pirkanmaan ja Keski-Suomen -kirjastojen kanssa (esim. digipalvelut, poikkeusolot)
- Omatoimiajan vakiinnuttaminen lehtilukusalin osalta
- Hyvinvointia kirjastosta -hanke yhdessä Parkanon kaupunginkirjaston kanssa

Nuoriso- ja liikuntapalvelut:

- Liikuntahallin uudisrakentaminen
- Toimiva liikuntapolku eri-ikäisten liikkumisen tukemiseksi poikkihallinnollisen työn kautta;
- Terveys- ja arkiliikunnan lisääminen eri ikäryhmissä;
- Terveysliikuntahankkeelle haetaan jatkoa (Vaikuta liikunnalla-hanke)

- Hyvinvointityön koordinointi: Hyvinvoinnin edistäminen poikkihallinnollisesti ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa;
- Nuorten osallisuuden, hyvinvoinnin ja yhteisöllisyyden lisääminen sekä sosiaalinen vahvistaminen;
 - Digitaalisen nuorisotyön kehittäminen
 - Kouluchillaus jatkuu
 - Ravitsemus, liikunta, liikennekäyttäytyminen, some, päihteettömyys ym. teemoina nuorisotilalla ja tapahtumissa.
 - Avin nuorten harrastustoiminta-hanke jatkuu 5/2021 asti, uusi hankekausi haetaan.
 - Nuorten kuulemisen kehittäminen

Vapaa sivistystyö vastaa kansalaisopistopalveluiden tuottamisesta Ikaalisten ja Jämijärven alueella

- Kansalaisopiston järjestämisen selvittäminen koulutus palveluna -hankkeen yhteydessä
- Kansalaisopiston kurssien osallistujamäärän kasvattaminen tarjoamalla hyvinvointia edistävää ja monipuolista kurssitoimintaa eri ikäryhmille
- Kansalaisopiston kurssitarjonta -lehden uudistaminen

11.6.6. Toimielimen hyväksymät suurtuotekohtaiset määrärahat ja mittarit (taustainformaatio valtuustolle)

Sivistyksen hallinto	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Tulos (1 000 €)					
Tuotot	0,6	0,1	0,3	0,2	0,2
Kulut	-155,4	-167,8	-145,8	-145,0	-145,0
Netto	-154,8	-167,7	-145,5	-144,8	-144,8

Varhaiskasvatus	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Mittarit					
Päiväkotihoidtoa saavien lasten lkm	187	167	165	160	155
Perhepäivähoitoa saavien lasten lkm	62	62	60	50	40
Esiopetusta saavien lasten lkm	78	72	63	65	62
Yksityisen hoidon tukea saavien lasten lkm	5	5	5	5	5
Päiväkotien hoitopäivät	19 583	19 000	18 800	18 200	17 600
Päiväkotien osa-aikaiset hoitopäivät	9 930	6 000	6 000	5 800	5 600
Perhepäivähoidon hoitopäivät	8 944	9 000	8 900	8 600	8 400
Kulut/asukas	-408	-408	-517	-515	-511
Tulos (1 000 €)					
Tuotot	383,9	349,4	389,3	380,0	380,0
Kulut	-3 645,0	-3 556,9	-3 529,5	-3 500,0	-3 450,0
Netto	-3 261,1	-3 207,5	-3 140,2	-3 120,0	-3 070,0

Perusopetus	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Mittarit					
Perusopetuksen oppilasmäärä	682	689	703	701	670
Joista erityistä tukea tarvitsevat oppilaat	89	91	93	90	85
Peruskoulunsa päättäneistä opiskelupaikassaan 31.12.	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Oppilaiden viihtyvyys ja hyvinvointi: Vast. ka. (asteikolla 1-4)	3,89	3,10	3,40	3,50	3,5
Sähköinen opetusmateriaalin osuus, %	40	40	40	40	40
Perusopetuksen kustannukset, €/opp.	-6 683,5	6 866,2	-8 633,9	-8 701,9	-9 179,1
Kulut/asukas	-733,1	-747,3	-998,8	-1 000,0	-1 007,4
Tulos (1 000 €)					
Tuotot	682,4	619,7	746,9	700,0	650,0
Kulut	-6 524,5	-6 744,3	-6 816,5	-6 800,0	-6 800,0
Netto	-5 842,1	-6 124,6	-6 069,6	-6 100,0	-6 150,0

Toisen asteen opetus	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Mittarit					
Oppilasmäärä	74	72	100	110	120
Lukion kustannukset/oppilas	8 340,5				
kulut/asukas	-121,32	-73,53	-85,5	-80,9	-81,5
Tulos (1 000 €)					
Tuotot	54,7	107,8	99,6	100,0	100,0
Kulut	-1 074,2	-569,1	-583,7	-550,0	-550,0
Netto	-1 019,5	-461,3	-484,1	-450,0	-450,0

Kulttuuripalvelut	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Mittarit					
Kulttuuriavustukset, 1 000 €	-75,9	-84,9	-68,3	-75,9	-75,9
Yläsatakunnan musiikkiopisto, 1 000 €	-68,4	-67,0	-67,0	-67,0	-67,0
Musiikkiopiston osallistujamäärä	133	138	107	110	110
Elokuvanäytösten määrä	151	130	100	120	140
kulut/asukas	-32,7	-31,1	-33,1	-32,4	-32,6
Tulos (1 000 €)					
Tuotot	39,1	39,2	40,4	40,0	40,0
Kulut	-231,1	-221,5	-218,0	-220,0	-220,0
Netto	-192,0	-182,3	-177,6	-180,0	-180,0

Kirjastopalvelut	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Mittarit					
Lainajien %-osuus asukkaista	37,1	37,0	40,0	40,0	40,0
Kirjaston lainojen määrä / asukas	13,5	14,0	14,0	14,0	14,0
Kirjaston käynnit / asukas	6,4	8,0	7,0	7,0	7,0
Tapahtumien määrä		50,0	25	25	25
Osallistujamäärä tapahtumissa		1500	750	750	750
Kulut/asukas	-40,5	-39,7	-46,9	-47,1	-47,4
Tulos (1 000 €)					
Tuotot	12,1	12,0	12,6	12,0	12,0
Kulut	-328,3	-325,6	-320,3	-320,0	-320,0
Netto	-316,2	-313,6	-307,7	-308,0	-308,0

Nuoriso- ja liikuntapalvelut	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Mittarit					
Nuorisotoimi, kulut/ asukas*	-57,9	-55,3	-63,9	-65,0	-66,2
Liikuntatoimi, kulut/asukas	-18,7	-20,5	-21,0	-21,1	-21,2
Kohdeavustukset, kpl		3	3	3	3
Nuorisotilan kävijämäärä, krt		4 700	4 700	4 700	4 700
Tulos (1 000 €)					
Tuotot	21,8	24,0	22,6	23,0	23,0
Kulut	-391,6	-405,4	-419,2	-420,0	-420,0
Netto	-369,8	-381,4	-396,6	-397,0	-397,0

*alle 29-vuotias asukas

Vapaa sivistystyö	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Mittarit					
Opiskelijamäärä, brutto		2 300,00	2 300,00	2 250,00	2 200,00
Opiskelijamäärä, netto		1 200,00	1 200,00	1 200,00	1 200,00
Keskim. opiskelijamäärä/kurssi		11,00	10,00	10,00	10,00
Opetustuntien määrä/opiskelija		2,24	2,17	2,17	2,17
Opetustuntien määrä/vuosi	4959	5050	4900	4900	4900
Kulut/opiskelija		-103	-106	-107	-109
Kulut/opetustunti		-47	-50	-49	-49
Kulut/asukas	-47,8	-49,3	-50,6	-50,0	-50,4
Tulos (1 000 €)					
Tuotot	102,9	105,3	101,7	100,0	100,0
Kulut	-382,0	-396,3	-345,1	-340,0	-340,0
Netto	-279,1	-291,0	-243,4	-240,0	-240,0

11.7. Ympäristölautakunta

11.7.1. Toimielimen alla olevat suurtuotteet, palvelukuvaukset ja vastuuhenkilöt

Suurtuote	Vastuuhenkilö
Ympäristöpalvelut	Tekninen johtaja

Ympäristöpalvelut: Tekninen johtaja

Ympäristöpalvelut vastaavat kaupungin maankäytön suunnittelusta ja se toteuttamismahdollisuudet turvaavasta maanhankinnasta kaupunginhallituksen apuna sekä ympäristön kehittämisestä, ympäristönsuojelusta, rakennusvalvonnasta ja asuntotoimesta.

11.7.2. Strategiset tavoitteet

Valtuuston asettamat strategiset kehittämiskohteet

- Elinvoimaiselle kaupungille on tunnusomaista monipuolinen yritystonttien ja asuntonttien tonttitarjonta.
- Palveluita kehitetään asiakaslähtöiseksi digitalisoinnin avulla. Rakennuslupien sähköiset palvelut ja arkistointi muutetaan kustannustehokkaammiksi ja panostetaan sähköiseen kiinteistöveroselvitykseen. Selvitetään tonttivarauksen sähköisen varausjärjestelmän käyttöönottoa.

11.7.3. Talous

Valtuuston asettama määräraha toimielimelle

Yhteensä	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Tulos					
Tuotot	91,9	108,9	104,1	95,0	95,0
Kulut	-460,2	-579,2	-545,7	-545,0	-540,0
Toimintakate	-368,3	-470,3	-441,6	-450,0	-445,0

11.7.4. Toiminnalliset ja taloudelliset muutokset:

Toimintakate on 441 600 euroa. Toimintatuottojen muutos kuluvan vuoden talousarvioon nähden on -4,6 % -yksikköä, toimintakulujen -5,8 % -yksikköä ja toimintakatteen -6,1% -yksikköä. Tärkeimmät muutosta selittävät asiat ovat:

- Kaavoituksen hankinta konsulttipalveluna.
- Kyrösjärven 3. vaiheen rantaosayleiskaavan jatkaminen.
- Ympäristönsuojelun valtionapu Koveskosken padon kalatie-hankkeelle 6 000 €.

11.7.5. Toimielimen hyväksymät toiminnalliset tavoitteet/kehittämiskohteet (taustainformaatio valtuustolle)

- Asemakaavoituksessa jatketaan elinkeinoelämän kannalta tärkeiden asemakaavojen laatimista. Tarkastellaan mahdollisesti vanhentuneiden asemakaavojen ajantasaistamista. Asuinrakentamisen, erityisesti omakotirakentamisen, tonttitarjonta on hyvä.

Vireillä olevia kaavahankkeita ovat:

- Kyrösjärven 3. vaiheen rantaosayleiskaava (Luhalahti, Iso-Röyhiö)
- Tavoitteena yleiskaavan ehdotusvaihe vuoden 2021 aikana.
- Sisääntulotien ja Vanhan Tampereentien parantaminen käynnistää asemakaavan laadinnan liikennealueilla. Tiesuunnitelman vaikutuksesta asemakaavamuutoksia tehdään muutamalle korttelille.
- Jatketaan Toivolansaaren asemakaavan muutoksen laadintaa.
- Jatketaan osallistumista Kokemäenjoen Vesistön Vesiensuojeluyhdistys ry:n organisoimaan virtavesien kunnostus ja taimenkantojen vahvistaminen -projektiin.
- Koveskosken padon kalatien rakentaminen yhteistyössä ELY-keskusten, Kyrösjärven kalastusalueen ja vesialueiden omistajien kesken.
- Jatketaan osallistumista Pirkanmaan vesienhoidon yhteistyöryhmän toimintaan.
- Osallistutaan Ikaalisten reitin vesiensuojelun toimenpideohjelman päivittämiseen.
- Tavoitteissa ja kehittämiskohteissa huomioidaan hyvinvointikertomus.
 - Osallistamisen tilaisuuksia järjestetään rantaosayleiskaavan laadinnan yhteydessä.
 - Päätöksenteossa huomioidaan turvallinen elinympäristö sekä ympäristön vaikutus hyvinvointiin.
 - Huomioidaan ja ohjeistetaan esteettömyydestä rakennuslupakäsittelyn yhteydessä.

11.7.6. Toimielimen hyväksymät suurtuotekohtaiset määrärahat ja mittarit (taustainformaatio valtuustolle)

Ympäristöpalvelut	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Mittarit					
Hyväksytyt kaavat (lkm)	3	5	3	4	4
Rekisteröidyt kiinteistöt (lkm)	15	15	15	15	15
Operoidut kiinteistöt (lkm)	5	12	12	12	12
Rakennusvalvonnan lupapäätökset	159	180	160	170	170
Rakennusvalvonnan katselmukset	285	275	260	260	260
Kulut /asukas	-66,3	-83,3	-80,0	-80,1	-80,0
Tulos					
Tuotot	91,9	108,9	104,1	95,0	95,0
Kulut	-460,2	-579,2	-545,7	-545,0	-540,0
Netto	-368,3	-470,3	-441,6	-450,0	-445,0

11.8.3. Talous

Valtuuston asettama määräraha toimielimelle

Yhteensä	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TA 2022	TA 2023
Tulos					
Tuotot	6 454,9	5 889,6	5 729,5	5 705,5	5 705,5
Kulut	-7 069,1	-7 036,4	-6 788,1	-6 750,5	-6 740,5
Toimintakate	-614,2	-1 146,8	-1 058,6	-1 045,0	-1 035,0

11.8.4. Toiminnalliset ja taloudelliset muutokset:

Koko toimielimen toimintakate on -1 058 600 euroa. Toimintatuottojen muutos kuluvan vuoden talousarvioon nähden on - 2,7 %-yksikköä, toimintakulujen - 3,5 % -yksikköä ja toimintakatteen 7,7 % -yksikköä. Tärkeimmät muutosta selittävät asiat ovat:

- Ravinto- ja siivouspalveluiden tuloja siirtyy soten talousarvioon 598 000 €.
- Vuoden 2021 aikana Mt 2595 Sisääntulotie ja Mt 13139 Vanha Tampereentie (välillä Sisääntulotie-Pirulantie) muuttuvat kaduiksi, joiden ylläpitovastuu siirtyy kaupungille.
- Yksityisteiden kunnossapidettävä pituus laskee noin 45 km.

11.8.5. Toimielimen hyväksymät toiminnalliset tavoitteet/kehittämiskohteet (taustainformaatio valtuustolle)

- Läykkäläntien perusparannuksen valmistuminen välillä Alangonkatu-Läykinkatu
- Pirkantien kevyenliikenteenväylän perusparantamisen valmistuminen
- Kirkkokadun perusparannuksen I vaihe
- Uuden liikuntahallin rakentamisen aloittaminen
- Jatketaan kuntoarvioiden laadintaa kaupungin kiinteistöistä
- Jatketaan leikkipaikkojen ja -välineiden turvallisuusparannuksia
- Uusitaan venepaikkoja Pohjoisrannan venesatamassa
- Jatketaan Läykkälänlahden asuntoalueen pintavesien johtamista viheralueilla
- Ulkoilureitit rakennetaan/kunnostetaan (edellyttää myönteistä valtionapupäätöstä).
- Ruokatuotannon keskittäminen kahteen valmistuskeittiöön ja sen kautta tuotannon ja toiminnan uudelleen organisointi ja kehittäminen
- Koulu- ja päiväkotiruokailun kehittäminen ja yhteistyön lisääminen sekä koulun, päiväkodin että kodin kanssa jatkuu mm. lasten ja nuorten makuraatien, sekä ikäihmisten ruokailun kehittäminen
- Laadun arvioinnin lisäämisen jatkuminen siivottavissa kohteissa
- Kehitetään palveluita digitalisoinnin avulla / Palveluiden digitalisointi ja sähköisten palveluiden kehittäminen
 - Hakemuksien ja varauksien tekeminen sähköisesti
 - Liikenteen ja vihertoimen palvelupyyntöjen sähköistäminen liittämällä osaksi BEM -palvelua

**11.8.6. Toimielimen hyväksymät suurtuotekohtaiset määrärahat ja mittarit
(taustainformaatio valtuustolle)**

Teknisten palveluiden hallinto	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TA 2022	TA 2023
Tulos					
Tuotot	5,7	0,5	0,3	0,5	0,5
Kulut	-113,4	-97,9	-97,6	-84,5	-84,5
Netto	-107,7	-97,4	-97,3	-84,0	-84,0

Yhdyskuntatekniikka	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TA 2022	TA 2023
Mittarit					
Kunnossapidetyt liikenneväylät (kadut), km	65	65	66	66	66
Hoidetut yksityistiet, km	254	256	209	209	209
Hoidetut viheralueet, ha	45	46	46	46	46
Kulut /asukas	-211,7	-191,8	-205,4	-204,4	-205,9
Tulos					
Tuotot	331,1	192,6	141,7	145,0	145,0
Kulut	-1 470,6	-1 333,2	-1 401,7	-1 390,0	-1 390,0
Netto	-1 139,5	-1 140,6	-1 260,0	-1 245,0	-1 245,0

Kiinteistönhoito	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TA 2022	TA 2023
Mittarit					
Kunnossapidettävä huoneistoala	46 366	46 600	45 800	48 800	47 600
Kiinteistönhoito €/htm ² /kk	-4,6	-4,8	-4,6	-4,3	-4,4
Kulut /asukas	-368,8	-382,8	-372,3	-372,1	-373,3
Tulos					
Tuotot	2 988,1	2 723,0	2 828,6	2 800,0	2 800,0
Kulut	-2 561,5	-2 660,5	-2 540,9	-2 530,0	-2 520,0
Netto	426,7	62,5	287,7	270,0	280,0

Ravintopalvelut	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TA 2022	TA 2023
Mittarit					
suoritteiden määrä (kpl)	480 000	480 000	480 000	480 000	480 000
kulut/suorite	-3,63	-3,73	-3,49	-3,48	-3,48
kulut/asukas	-250,7	-257,5	-245,3	-245,7	-247,6
Tulos (1 000 €)					
Tuotot	1 997,9	1 820,3	1 673,4	1 670,0	1 670,0
Kulut	-1 741,6	-1 789,5	-1 674,2	-1 671,0	-1 671,0
Netto	256,4	30,8	-0,8	-1,0	-1,0

Siivouspalvelut	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TA 2022	TA 2023
Mittarit					
Siivousala, sm ²	30 500	30 500	30 300	33 300	33 300
Siivous omana työnä €/sm ² /kk	-3,2	-3,2	-3,0	-2,7	-2,7
kulut/asukas	-170,2	-166,2	-157,3	-158,1	-159,3
Tulos (1 000 €)					
Tuotot	1 132,1	1 153,2	1 085,5	1 090,0	1 090,0
Kulut	-1 182,2	-1 155,3	-1 073,7	-1 075,0	-1 075,0
Netto	-50,0	-2,1	11,8	15,0	15,0

12. Investoinnit

Esitetyt määrärahat ovat ulkoisia. Yli 35 000 €:n investointihankkeelle on haettava kaupunginjohtajalta aloittamislupa.

KAUPUNGINHALLITUS (1 000 €)	TA 2021	TS 2022	TS 2023
KIINTEÄ OMAISUUS			
Tonttimaan myynti ja osto, netto (v. 2020: -30 /80; v. 2021: -30/80, v. 2022: -30/80)	50	50	50
KIINTEÄ OMAISUUS YHT.	50	50	50
IRTAIMISTO			
ICT-palvelut (langattoman verkon laitteiden uusiminen ja tietovarastojen kehittäminen)	60	60	70
IRTAIMISTO YHT.	60	60	70
JULKINEN KÄYTTÖOMAISUUS			
tonttien kuntoonpanoon	20	20	20
valokuituyhteyden rakentaminen haja-asutusalueille (ed. avustus)	200		
JULKINEN KÄYTTÖOMAISUUS YHT.	220	20	20
KAUPUNGINHALLITUS YHTEENSÄ	330	130	140

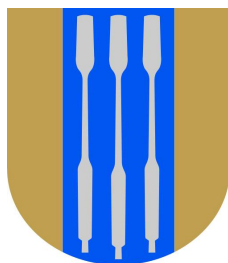
SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA (1 000 €)	TA 2021	TS 2022	TS 2023
TALONRAKENNUS			
Sote keskus			
vastaanoton ja röntgenin parannus	50	120	
Kotipihlaja			
laajennus (2 solua, n. 200 m2)	250	200	
Toivolansaarikoti			
Ivis järjestelmän uusiminen (suunn. + toteutus)	40	250	250
Päivätoiminta ja palvelukeskus	100	1000	
TALONRAKENNUS YHT.	440	1 570	0
IRTAIMISTO			
ICT-investoinnit (LifeCare versiopäivitys)	120	50	20
Omaolo	20		
IRTAIMISTO YHT.	140	50	20
SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA YHTEENSÄ	580	1 620	20

SIVISTYSLAUTAKUNTA (1 000 €)	TA 2021	TS 2022	TS 2023
TALONRAKENNUS			
Keskuskeittiön varavoima		90	
Yhteiskoulu	100		
Kilvakkalan koulu			
- Ivis peruskorjaus ja suunnittelu		20	310
Tevaniemen koulu			
- keittiön ja ruokasalin perusparannus			200
- Ivis peruskorjaus		20	250
Päiväkoti Kakkospesä			
- lämmitysjärjestelmän uusinta		10	50
Kilvakkalan päiväkodin osto	160		
Luhalahden koulu			
- uusi ulkorakennus			30
TALONRAKENNUS YHT.	260	140	840
IRTAIMISTO			
tietoteknisten laitteiden uusiminen	10		
IRTAIMISTO YHT.	10	0	0
SIVISTYSLAUTAKUNTA YHTEENSÄ	270	140	840

TEKNINEN LAUTAKUNTA (1 000 €)	TA 2021	TS 2022	TS 2023
TALONRAKENNUS			
Arkisto		100	100
Liikuntahalli (v. 2021:-380 / 3680; v. 2022: -370 / 2020)	3 300	1 650	
Leirintäalue	15		
TALONRAKENNUS YHT.	3 315	1 750	100
IRTAIMISTO			
Nostimet ruokakuljetuksiin 2 kpl	35		
kuljetusvaunut ruuan kuljetuksiin	25		
keittiölaiteinvestoinnit		10	10
Liikuntahallin kalusto		250	
IRTAIMISTO YHTEENSÄ	60	260	10
JULKINEN KÄYTTÖMAISUUS			
PATRAKAN KALLIOALUE			
Louhinta ja murskaus		300	
PATRAKAN KALLIOALUE YHT.	0	300	0
KADUT			
Kokoojakadut			
Läykkäläntie	100		
KL V Silkintien alikulku (v. 2022: -215 / 395)	40	180	
KL V Pirkantie	45		
KL V Silkintie		50	15
Oikotie SV-linja	30		
Teiharjun teollisuusalueen uudet kadut	20	200	100
Lämpökeskuksen ak:n katu		30	
KL V Läykinkatu		40	15
Kontinkatu-Pirkantie, sv-linja		50	
Lukkarinkuja		100	40
Luomun alue (asemakaavan muutos?)		20	150
Vanhat asuntokadut			
Kirkkokatu	100	40	
Läykkälänlahti	20	20	20
Myllymäenkatu		100	50
Kyrösselänkatu		80	20
Pilvilinnankatu (edellyttää mt 2595:n parantamista)		70	20
Kamraatintie	10	80	50

Pienkohteet	20	20	20
Asfaltointi	50	50	50
Katu- ja tievalaistus/kaapelointi	50	50	50
KADUT YHT.	485	1 180	600
YKSITYISTIET			
Pienkohteet	30	30	30
YKSITYISTIET YHT.	30	30	30
VIHERTOIMI			
Leikkivälineiden turvallisuusparannukset	10		
Katuvihreys	15	10	10
Pienkohteet	10	10	10
Pohjoisrannan kakkoslaituri	35		
Valkean ruusun päiväkorin pihaan tekonurmi, II-vaihe		15	
Torin istutusruukkujen uusiminen		15	
Ulkoilureittien rakentaminen/ kunnostus (v. 2021: -50 / 100)	50		
Läykkälänlahden asuntoalueen vesienjohtaminen II-vaihe	10		
Jalkapallokenttä tekonurmikenttä (v. 2022: -180 / 780)		600	
Keskusurheilukentän ratojen pinnoitteiden uusiminen			250
Vatulan ulkoilureitin parantaminen	10		
Puistokäytävä välille Teljonkatu-keskusurheilukenttä		20	
Keskuskaukalon valojen uusinta		10	
VIHERTOIMI YHT.	140	680	270
JULKINEN KÄYTTÖOMAISUUS YHT.	655	2 190	900
IRTAIMISTO			
Pressuhalli	50		
Urheilukentän välineistö	10		
Vihertoimen lava-auto	40		
IRTAIMISTO YHT.	100	0	0
TEKNINEN LAUTAKUNTA YHTEENSÄ	4 130	4 200	1 010
KOKO KAUPUNKI YHTEENSÄ, NETTO	5 310	6 090	2 260
- tuotot	-460	-795	-30
- kulut	5 770	6 885	2 290

Ikaalisten kaupunki

Valtakatu 5-7
PL 33, 39501 IKAALINEN

vaihde: (03) 450 11
Sähköposti: **kanslia@ikaalinen.fi**